

പത്രാധിപരുടെ സന്ദേശം

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ കീഴിൽ തുടർച്ചയായി മൂന്നാം തവണയും സർക്കാർ രൂപീകരിച്ച ശേഷം, ധനമന്ത്രി ശ്രീമതി നിർമ്മല സിതാരാമൻ 2024 ജൂലൈയിലെ കേന്ദ്ര ബജറ്റ് അവതരണത്തിൽ ദേശീയ സഹകരണ നയം ഉടൻ അവതരിപ്പിക്കുമെന്ന് എടുത്തുപറഞ്ഞു. രാജ്യവ്യാപകമായി സഹകരണ മേഖലയിൽ വ്യവസ്ഥാപിതവും സമഗ്രവുമായ വികസനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനാണ് ഈ നയം രൂപകൽപ്പന ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ഗ്രാമീണ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയെ ഉത്തേജിപ്പിക്കുക, ഗ്രാമീണ മേഖലകളിൽ ഗണ്യമായ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക എന്നിവയാണ് പ്രാഥമിക ലക്ഷ്യങ്ങൾ. വരാനിരിക്കുന്ന ദേശീയ സഹകരണ നയം നിലവിലുള്ള 2002 നയത്തിന് പകരമാകും. താഴേത്തട്ടിലെ സഹകരണ പ്രസ്ഥാനം മെച്ചപ്പെടുത്തുകയും രാജ്യത്തെ ഏകദേശം 8.5 ലക്ഷം സഹകരണ സംഘങ്ങളിലായി 29 കോടി അംഗങ്ങളുടെ സാമൂഹികവും സാമ്പത്തികവുമായ പുരോഗതി സുഗമമാക്കുകയും ചെയ്യും.

മൂന്ന് വർഷം മുമ്പ് സ്ഥാപിതമായതു മുതൽ, രാജ്യത്തെ ആദ്യത്തെ കേന്ദ്ര സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷായുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സഹകരണ മന്ത്രാലയം പുതിയ സംരംഭങ്ങൾക്ക് തുടക്കമിടുന്നു. രാജ്യത്തുടനീളമുള്ള എല്ലാ സഹകരണ സംഘങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ ഒരൊറ്റ ക്ലിക്ക് ആക്സസ് ചെയ്യാവുന്ന സമഗ്രമായ ദേശീയ സഹകരണ ഡാറ്റാബേസ് (എൻസിഡി) സൃഷ്ടിച്ചതാണ് ശ്രദ്ധേയമായ നേട്ടം.

2029 ഓടെ എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും പ്രാഥമിക കാർഷിക ക്രെഡിറ്റ് സൊസൈറ്റികൾ സ്ഥാപിക്കുക എന്നതാണ് ലക്ഷ്യം. സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന് സമർപ്പിത നയം ഉടൻ വികസിപ്പിക്കുമെന്ന് കഴിഞ്ഞ വർഷം ശ്രീ അമിത് ഷാ പ്രഖ്യാപിച്ചിരുന്നു. ഈ ശ്രമത്തിന്റെ ഭാഗമായി, സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളിൽ നിന്നും വിഷയ വിദഗ്ധരിൽ നിന്നുമുള്ള ഫീഡ്ബാക്ക് ഉൾപ്പെടുത്തി പുതിയ സഹകരണ നയത്തിന്റെ കരട് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ദേശീയ ജീവപിയിലേക്ക് സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ സംഭാവന ഗണ്യമായി വർദ്ധിപ്പിച്ച് ഇന്ത്യയുടെ സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക ഭൂപ്രകൃതിയെ പരിവർത്തനം ചെയ്യാൻ പുതിയ നയം തയ്യാറാണ്.

സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ സാധാരണയായി സമ്പത്ത് ശേഖരണത്തിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു. പക്ഷേ സമ്പത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്നതിലും തുല്യമായ വരുമാന വിതരണത്തിലും സഹകരണ സംഘങ്ങൾ നിർണായക പങ്ക് വഹിക്കുന്നു. അതിനാൽ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ വിവിധ മേഖലകളിൽ സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ പങ്ക് ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഭാരത സർക്കാർ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. സഹകരണത്തിലൂടെ സമൃദ്ധി എന്ന കാഴ്ചപ്പാട് നിറവേറ്റുക, സഹകരണ അധിഷ്ഠിത സാമ്പത്തിക വികസന മാതൃക വളർത്തുക, സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തുക, അതിന്റെ സ്ഥായിനം താഴേത്തട്ടിലേക്ക് വ്യാപിപ്പിക്കുക എന്നിവയാണ് പുതിയ സഹകരണ നയം ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.

മാസികയുടെ ഈ പതിപ്പിൽ, കേന്ദ്ര ബജറ്റ് 2024 നെക്കുറിച്ചും പുതിയ ദേശീയ സഹകരണ നയത്തെക്കുറിച്ചും ആഴത്തിലുള്ള ലേഖനങ്ങൾ ഞങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുന്നു. കൂടാതെ, ഭാരത സർക്കാരിൽ നിന്നുള്ള, പ്രത്യേകിച്ച് സഹകരണ മന്ത്രാലയത്തിൽ നിന്നുള്ള നിരവധി പ്രധാന പദ്ധതികൾ ഞങ്ങൾ ഉയർത്തിക്കാട്ടുന്നു. സഹകർ ഉദയിന്റെ ഈ ലക്കം ഞങ്ങളുടെ മുൻ പതിപ്പുകളെപ്പോലെ ആകർഷകവും വിജ്ഞാനപ്രദവുമാണെന്ന് ഞങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

നന്ദി,

ജയ് സഹകാർ

♦ ♦ ♦

സഹകരണ ശബ്ദം

രാജ്യത്തുടനീളമുള്ള യുവാക്കളുടെ ശോഭനമായ ഭാവിക്കു ഭാരത സർക്കാർ പൂർണ്ണമായും പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. 'വിക്ഷിപ്ത' ഭാരത് ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിൽ പരമാവധി പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി യുവാക്കൾക്ക് അവസരങ്ങൾ നൽകുന്നതിന് ഞങ്ങൾ എല്ലാ ശ്രമങ്ങളും നടത്തും.

ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി,
പ്രധാനമന്ത്രി

സഹകരണ മേഖലയെ തുടർച്ചയായി വികസിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഗ്രാമീണ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയാണ്. ബജറ്റിലെ ഭേദിത സഹകരണ നയത്തിന്റെ രൂപീകരണ പ്രഖ്യാപനം സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തെ ശാക്തീകരിക്കുന്നതിനും താഴേത്തട്ടിൽ അതിന്റെ വ്യാപ്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും പ്രവർത്തിക്കും.

ശ്രീ അമിത് ഷാ
കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രി

'വിക്ഷിപ്ത' ഭാരത് @ 2047 എന്ന കാഴ്ചപ്പാട് സാക്ഷാത്കരിക്കാനും ഗ്രാമീണ ഇന്ത്യയെ ശക്തിപ്പെടുത്താനും വളർന്നുവരുന്ന ഇന്ത്യയുടെ അഭിമാനങ്ങൾ തിറവോട്ടുമുള്ള കഴിവ് ഈ ബജറ്റിലുണ്ട്.

ശ്രീ മുരളീധർ മൊഹാൻ,
സഹകരണ സഹമന്ത്രി

കർഷകർക്കും കൃഷിക്കും കേന്ദ്ര ബജറ്റിൽ മുൻഗണന നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കാർഷിക ഉൽപ്പാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും പൊരുത്തപ്പെടുന്നതിനുമായി കാർഷിക മേഖലയ്ക്ക് 1.52 ലക്ഷം കോടി രൂപ അനുവദിച്ചു.

ശ്രീ ടി. വി. പി. സംഘാനി
ചെയർമാൻ,
എൻ.സി.യു.പി.
ഇഫ്കോ

ഇഫ്കോയുടെ നാനോ വളങ്ങൾ പുതിയ നൂറ്റാണ്ടിലെ വളങ്ങളാണ്. പരസരാഗത രാസവളങ്ങളുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ഈ രാസവളങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് കർഷകർക്ക് മെച്ചപ്പെട്ട വിളവ് ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കാൻ കഴിയും.

ഡോ. ഉദയ ശങ്കർ
അവസരി,
മാനേജിംഗ്
ഡയറക്ടറും
സിഇഒയും, ഇഫ്കോ

2024-25 ലെ കേന്ദ്ര ബജറ്റുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിരവധി പ്രഖ്യാപനങ്ങളുണ്ട്. കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ ഈ നടപടി ഗ്രാമീണ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തിന് പുതിയ ദിശാബോധം നൽകുകയും ചെയ്യും.

സഹകരണ മന്ത്രാലയം
ഭാരത സർക്കാർ

‘വൈബ്രന്റ് വില്ലേജ് പ്രോഗ്രാം’ നടപ്പാക്കൽ ശ്രീ ഷാ അവലോകനം ചെയ്തു

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ഭാരത സർക്കാർ അതിർത്തി ഗ്രാമങ്ങളുടെ സർവ്വതോമുഖമായ വികസനത്തിന് പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. ഈ ഗ്രാമങ്ങളിൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി ഇതുവരെ 600 ഓളം പദ്ധതികൾക്ക് സർക്കാർ അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ‘വൈബ്രന്റ് വില്ലേജ് പ്രോഗ്രാം’ നടപ്പാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടന്ന ഉന്നതതല അവലോകന യോഗത്തിൽ കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര, സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷാ ഈ അഭിപ്രായങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നു. അതിർത്തി ഗ്രാമങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള കുടിയേറ്റം കുറയ്ക്കുന്നതിന് പ്രദേശവാസികൾക്ക് തൊഴിലവസരങ്ങൾ നൽകേണ്ടതിന്റേയും ഗ്രാമങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധം മെച്ചപ്പെടുത്തേണ്ടതിന്റേയും ആവശ്യകത ശ്രീ ഷാ ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു.

നാലായിരത്തോളം സേവന വിതരണവും ബോധവൽക്കരണ ക്യാമ്പുകളും ഉൾപ്പെടെ 6,000 ത്തിലധികം പരിപാടികൾ ഈ അതിർത്തി ഗ്രാമങ്ങളിൽ ഇതുവരെ സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ‘വൈബ്രന്റ് വില്ലേജ് പ്രോഗ്രാം’ പദ്ധതി പ്രകാരം 2,420 കോടി രൂപയുടെ 113 എല്ലാ കാലാവസ്ഥയിലും റോഡ് പദ്ധതികളിലൂടെ 136 അതിർത്തി ഗ്രാമങ്ങളെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നു. ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ ദ്രുതഗതിയിലുള്ള 4 ജി കണക്റ്റിവിറ്റിക്കുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നടക്കുന്നു. 2024 ഡിസംബറോടെ വൈബ്രന്റ് വില്ലേജ് പ്രോഗ്രാമിന് കീഴിലുള്ള എല്ലാ ഗ്രാമങ്ങളിലും 4 ജി നെറ്റ്വർക്ക് ഉണ്ടാകും. ഇന്ത്യ പോസ്റ്റ്-പേയ്മെന്റ് ബാങ്കുകളുടെ (ഐപിപിബി) വ്യവസ്ഥയ്ക്കൊപ്പം ഈ ഗ്രാമങ്ങളിലെല്ലാം സാമ്പത്തിക ഉൾച്ചേർക്കൽ ഉറപ്പാക്കാൻ ഉചിതമായ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരികയാണ്. അതിർത്തി ഗ്രാമങ്ങൾക്ക് സമീപം വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്ന കേന്ദ്ര സായുധ പോലീസ് സേനയും (സിഎഫ്ഐ) ആർമി യൂണിറ്റുകളും സഹകരണ സംഘങ്ങൾ വഴി പ്രാദേശിക കാർഷിക, കരകൗശല ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വാങ്ങുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

- തൊഴിലവസരങ്ങൾ നൽകുന്നതിനും അതിർത്തി ഗ്രാമങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള കുടിയേറ്റം തടയുന്നതിന് കണക്റ്റിവിറ്റി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ഊന്നൽ
- സഹകരണ സംഘങ്ങൾ വഴി പ്രാദേശിക കാർഷിക, കരകൗശല ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വാങ്ങുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി അതിർത്തി ഗ്രാമങ്ങൾക്ക് സമീപം സിഎഫ്ഐയുടെയും സൈന്യവും വിന്യസിച്ചു

കൂടാതെ, സമീപ ഗ്രാമങ്ങളിലെ താമസക്കാർക്ക് സൈന്യത്തിന്റേയും സിഎഫ്ഐയുടെയും ആരോഗ്യ ആനുകൂല്യങ്ങൾ പതിവായി ലഭിക്കണം. സൗരോർജ്ജത്തിന്റേയും കാറ്റാടിയന്ത്രങ്ങൾ പോലുള്ള പുനരുപയോഗിക്കാവുന്ന ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകളുടെയും പരമാവധി ഉപയോഗത്തിന് ശ്രീ ഷാ ഊന്നൽ നൽകി.

വൈബ്രന്റ് വില്ലേജ് പ്രോഗ്രാമിന് കീഴിൽ അതിർത്തി ഗ്രാമങ്ങളിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ നന്നായി മനസ്സിലാക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ തുടരാൻ മുതിർന്ന മന്ത്രിമാർക്കും ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും ശ്രീ അമിത് ഷാ നിർദ്ദേശം നൽകി. തീർപ്പാക്കൽപ്പിക്കാത്ത പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് പതിവായി ഉന്നതതല അവലോകനങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക ഊന്നൽ നൽകിയ ശ്രീ ഷാ, ഈ വൈബ്രന്റ് വില്ലേജുകൾക്ക് ഊർജസ്വലത കൈവരുത്തുന്നതിനും വിനോദസഞ്ചാരം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുമുള്ള ടൂറിസ്റ്റ് സർക്യൂട്ടുകൾ

വികസിപ്പിക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നടന്നുവരികയാണെന്ന് പറഞ്ഞു. ടൂറിസം മന്ത്രാലയവുമായി സഹകരിച്ച് ശേഷി വികസനവും ടൂറിസം അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനവും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. പ്രാദേശിക സംസ്കാരം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനൊപ്പം സാമ്പത്തിക ഉൾച്ചേർക്കൽ, നൈപുണ്യവികസനം, സംരംഭകത്വം, കൃഷി, ഹോർട്ടികൾച്ചർ എന്നിവയിലൂടെ ഔഷധ സസ്യകൃഷി തുടങ്ങിയ ഉപജീവന അവസരങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനും പ്രാദേശിക തലത്തിൽ സഹകരണ സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നു.

വൈബ്രന്റ് വില്ലേജ് പ്രോഗ്രാമിന് കീഴിൽ, അതിർത്തി ഗ്രാമങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്നവരുടെ ജീവിത നിലവാരം ഉയർത്തിക്കൊണ്ട് അവിടെ നിന്നുള്ള കുടിയേറ്റം കുറയ്ക്കാൻ സർക്കാർ ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ഇത് ഈ ഗ്രാമങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള കുടിയേറ്റം തടയുകയും അതിർത്തി സുരക്ഷ മെച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും. ♦♦♦

സഹകരണ മേഖലയ്ക്ക് ബജറ്റ് ഉത്തേജനം

പുതിയ ദേശീയ സഹകരണ നയം

സഹകാർ ഉദ്യോഗ്ദ

കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര, സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷായുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള സഹകരണ മന്ത്രാലയം പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ 'സഹകാർ സേ സമൃദ്ധി'യുടെ പ്രതിജ്ഞ നിറവേറ്റുന്നതിനായി ഒരു പുതിയ ദേശീയ സഹകരണ നയം ഉടൻ പുറത്തിറക്കും. സഹകരണ മേഖലയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ സമഗ്ര വികസനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും ഈ സംരംഭം ലക്ഷ്യമിടുന്നു. 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷത്തേക്കുള്ള ബജറ്റ് പ്രസംഗത്തിൽ ധനമന്ത്രി ശ്രീമതി നിർമ്മല സീതാരാമൻ പുതിയ ദേശീയ സഹകരണ നയത്തിന്റെ രൂപീകരണം ഉയർത്തിക്കാട്ടി. കൂടാതെ, കാർഷിക, അനുബന്ധ മേഖലകൾക്കായി 1.5 ലക്ഷം കോടിയിലധികം രൂപ നിക്ഷിപ്തിട്ടുണ്ടെന്നും ഇത്

■ 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷത്തേക്കുള്ള കേന്ദ്ര ബജറ്റിൽ ധനമന്ത്രി ശ്രീമതി നിർമ്മല സീതാരാമൻ അവതരിപ്പിച്ചു

സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് ഗുണം ചെയ്യുമെന്നും അവർ ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. നിർദ്ദിഷ്ട ബജറ്റ് വ്യവസ്ഥകൾ ഗ്രാമീണ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും വളർച്ചാ സാധ്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ഗണ്യമായ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും അതുവഴി സഹകരണ മേഖലയെ ക്രിയാത്മകമായി സ്വാധീനിക്കുകയും ചെയ്യും.

സഹകരണ വായ്പാ ചട്ടക്കൂട് മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകിക്കൊണ്ട് സഹകരണ മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വ്യവസായങ്ങൾക്ക് പൊതുബജറ്റ് മുൻഗണന നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

സഹകരണ മേഖലയിൽ വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്ന വായ്പാ സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്നതാണ് ഈ സംരംഭത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം. കൂടാതെ, സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നത് താഴെത്തട്ടിലുള്ള സമുദായങ്ങൾക്ക് ഗണ്യമായ നേട്ടങ്ങൾ നൽകുമെന്ന് സർക്കാർ തിരിച്ചറിയുന്നതിനാൽ, സഹകരണ അധിഷ്ഠിത സാമ്പത്തിക വളർച്ചയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് ബജറ്റ് ഉയർത്തിക്കാട്ടുന്നു. ഫിഷറീസ് മേഖലയെ പ്രത്യേകമായി ഉത്തേജിപ്പിക്കുകയെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ പ്രാഥമിക മത്സ്യബന്ധന സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് നേരിട്ട് പ്രയോജനപ്പെടുന്ന ഒരു പ്രത്യേക വ്യവസ്ഥ പൊതു

ബജറ്റിൽ ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. വ്യവസായത്തിന് ഓർഗനൈസേഷൻ പിന്തുണ നൽകാനാണ് ഈ അലോക്കേഷൻ രൂപകൽപ്പന ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

പുതിയ ദേശീയ സഹകരണ നയത്തിന്റെ കരട് തയ്യാറാക്കി അംഗീകാരത്തിനായി സർക്കാരിന്റെ പരിഗണനയിലാണ്. കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര, സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷായുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം ദേശീയതല വിദഗ്ദ്ധ സമിതി രൂപീകരിച്ചു. ഇതുവരെ, ഈ കമ്മിറ്റി 17 മിറ്റിംഗുകളും നാല് പ്രാദേശിക ശില്പശാലകളും നടത്തി, കമ്മിറ്റി തയ്യാറാക്കിയ പുതിയ ദേശീയ സഹകരണ നയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള കരട് റിപ്പോർട്ട് ലഭിച്ചു. സഹകരണ മേഖലയിലെ വിദഗ്ദ്ധർ അടങ്ങുന്നതാണ് സമിതി. ദേശീയ, സംസ്ഥാന, ജില്ലാ, പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ പ്രതിനിധികൾ; സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെയും സഹകരണ സെക്രട്ടറിമാരും സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ രജിസ്ട്രാർമാരും; കേന്ദ്ര മന്ത്രാലയങ്ങളിലെയും വകുപ്പുകളിലെയും ഉദ്യോഗസ്ഥരും. സമിതി തയ്യാറാക്കിയ പുതിയ ദേശീയ സഹകരണ നയത്തിന്റെ കരട് റിപ്പോർട്ട് നിലവിൽ അന്തിമ ഘട്ടത്തിലാണ്. നിർദ്ദേശം രൂപീകരിക്കുമ്പോൾ, ഉന്നത സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി പിഎസിഎസുമായി കൂടിയായോ ചേർന്നു നടത്തി. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പരിധിയിൽ സംസ്ഥാനതല സഹകരണ സംഘങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്താനുള്ള തന്ത്രത്തിന് അനുസൃതമായി കേന്ദ്ര സഹകരണ മന്ത്രാലയം ഫെഡറലിസത്തിന്റെ ചൈതന്യത്തിൽ സംസ്ഥാനങ്ങളുമായി സഹകരിക്കുന്നുവെന്ന് സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ ഷാ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു പറഞ്ഞു.

എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും ജില്ലാ കേന്ദ്ര സഹകരണ ബാങ്കുകൾ (ഡിസിസിബി) വഴി സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്നതിനുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ സഹകരണ മന്ത്രാലയം അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ ബിസിനസ്സ് ആവശ്യങ്ങൾക്കനുസൃതമായ പിന്തുണ നൽകാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നടക്കുന്നു. ദേശീയ സഹകരണ നയം നിലവിൽ വരുന്നതോടെ സഹകരണ മേഖലയ്ക്ക് പുതിയ ദിശാബോധം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. സഹകരണ ബാങ്കുകളിലേക്ക് പ്രവേശനമില്ലാത്ത ജില്ലകളെ ഈ ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി

പൊതു ബജറ്റിൽ, ചെമ്മീൻ തീറ്റയുടെയും കൃഷ്ണതൂങ്ങളുടെ സ്റ്റോക്കിന്റെയും ഇറക്കുമതി തീരുവ കുറച്ചുകൊണ്ട് ചെമ്മീൻ കർഷകർക്ക് ആശ്വാസം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ, ഫിഷറീസ് സഹകരണ ചെമ്മീൻ കൃഷി, സംസ്കരണം, കയറ്റുമതി എന്നിവയ്ക്ക് നബാർഡ് മുഖേനയുള്ള ധനസഹായം ഈ മേഖലയ്ക്ക് പുതിയ ഉത്തേജനം നൽകും

-ശ്രീ അമിത് ഷാ

കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രി

പുതിയ സഹകരണ നയത്തിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- ഗ്രാമീണ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ ഭൂതഗതിയിലുള്ള വികസനം
- വലിയ തോതിൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക
- സഹകരണാധിഷ്ഠിത സാമ്പത്തിക വികസന മാതൃക പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക
- സഹകരണ മേഖലയെ അതിന്റെ സാധ്യതകൾ കൈവരിക്കാൻ സഹായിക്കുന്നു
- സഹകരണ മേഖലയ്ക്കായി നയപരവും നിയമപരവുമായ സ്ഥാപന അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക

സംയോജിപ്പിക്കാനും സഹകരണ മന്ത്രാലയം പദ്ധതിയിടുന്നു. ഈ മേഖലകളിൽ നബാർഡിന്റെ പിന്തുണയുള്ള സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ സമഗ്ര കവരേജ് ലക്ഷ്യമിട്ട് പുതിയ ഡിസിസിബികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള തന്ത്രം ആവിഷ്കരിക്കുകയാണ്.

പൊതുബജറ്റിലെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുസരിച്ച് സഹകരണ പഞ്ചസാര

മില്ലുകളുടെ നവീകരണത്തിനും ശക്തിപ്പെടുത്തലിനുമായി 10,000 കോടി രൂപ വരെ സർക്കാർ ഇളവ് വായ്പ നൽകും. ഈ സംരംഭം സുഗമമാക്കുന്നതിന്, ദേശീയ സഹകരണ വികസന കോർപ്പറേഷൻ (എൻസിഡിസി) 1,000 കോടി രൂപ ഗ്രാന്റ് അനുവദിക്കും, ഇതിന് രണ്ട് ഗഡുക്കളായി 500 കോടി രൂപ വീതം ധനസഹായം നൽകും.

കവർ സ്റ്റോറി

രാജ്യത്തെ 67,000 സജീവ പിഎസിഎസുകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സുതാര്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി രൂപകൽപ്പന ചെയ്ത പ്രാഥമിക കാർഷിക ക്രെഡിറ്റ് സൊസൈറ്റികളുടെ (പിഎസിഎസ്) കമ്പ്യൂട്ടർവൽക്കരണത്തിനായി കേന്ദ്ര ബജറ്റിൽ 500 കോടി രൂപ സർക്കാർ നിക്ഷിപ്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈ ഡിജിറ്റൽ പരിവർത്തനം പിഎസിഎസിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിൽ കാര്യക്ഷമത, ലാഭം, സുതാര്യത, ഉത്തരവാദിത്തം എന്നിവ വർദ്ധിപ്പിക്കും. കാർഷിക ഗ്രാമവികസന ബാങ്കുകളുടെ (എആർഡിബി) സമ്പൂർണ്ണ കമ്പ്യൂട്ടർവൽക്കരണത്തിനും സംസ്ഥാനങ്ങളിലും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലുമുള്ള രജിസ്ട്രാർ ഓഫ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് സൊസൈറ്റീസ് (ആർസിഎസ്) ഓഫീസുകൾ നവീകരിക്കുന്നതിനുള്ള സംരംഭങ്ങൾക്കും പദ്ധതികൾ നടക്കുന്നു. സുതാര്യത പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനൊപ്പം എആർഡിബികളുടെയും ആർസിഎസുകളുടെയും കാര്യക്ഷമത, ലാഭക്ഷമത, ഉത്തരവാദിത്തം എന്നിവ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ ഇത് ശ്രമിക്കുന്നു.

കേന്ദ്ര ബജറ്റിൽ ധനമന്ത്രി ശ്രീമതിനിർമ്മല സിതാരാമൻ സഹകരണ മേഖലയിൽ മാനവ വിഭവശേഷിയെ നൈപുണ്യവും യോഗ്യതയും കരുത്തുറ്റതാക്കുന്നതിന് വിദ്യാഭ്യാസത്തിനും പരിശീലനത്തിനും പൂർണ്ണ ഊന്നൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിനായി, ദേശീയതല പരിശീലന സ്ഥാപനമായ വൈകുണ്ഠ മേത്ത നാഷണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് മാനേജ്മെന്റിന്റെ (വാംനികോ) ഘടനാപരമായ ശേഷി ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക ഗ്രാന്റ് ബജറ്റിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. രാജ്യത്തുടനീളമുള്ള സഹകരണ മേഖലയിലെ പരിശീലന പരിപാടികളുടെ നിരീക്ഷണത്തിനും വിലയിരുത്തലിനും മേൽനോട്ടം വഹിക്കാൻ നാഷണൽ കൗൺസിൽ ഫോർ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ട്രെയിനിംഗിനെ (എൻസിസി) ചുമതലപ്പെടുത്തി. നിലവിലെ സഹകരണ പരിശീലന ചട്ടക്കൂട് ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും സഹകരണ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന പരിശീലന രീതികൾ നവീകരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. പങ്കെടുക്കുന്ന പിഎസിഎസ്, ഡയറി ആൻഡ് ഫിഷറീസ് സൊസൈറ്റികൾ, ഡിസിസിബികൾ, എന്റിബികൾ, സംസ്ഥാന നോഡൽ ഓഫീസർമാർ, ദേശീയ സഹകരണ ഫെഡറേഷനുകളിലെ

വികസിത ഇന്ത്യയുടെ മുൻഗണനകൾ

കൃഷിയിലെ ഉൽപാദനക്ഷമതയും പൊരുത്തപ്പെടലും

പരിവർത്തന കാർഷിക ഗവേഷണം

ഉൽപാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും കാലാവസ്ഥയെ അതിജീവിക്കുന്ന ഇനങ്ങളുടെ വികസനത്തിനും ഊന്നൽ നൽകുന്നതിനായി കാർഷിക ഗവേഷണ സംവിധാനത്തിന്റെ സമഗ്രമായ പുനഃസംഘടന

ദേശീയ സഹകരണ നയം

സഹകരണ മേഖലയിലെ വ്യവസ്ഥാപിതവും ചിട്ടയുള്ളതും സമഗ്രമായ വികസനത്തിനായി

സ്വയംപര്യാപ്തത

കടുക്, നിലക്കടല, എള്ള്, സോയാബീൻ, സൂര്യകാന്തി തുടങ്ങിയ എണ്ണക്കുരുക്കൾക്കായി

പച്ചക്കറി ഉൽപാദനവും വിതരണ ശൃംഖലയും

ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ ശേഖരണം, സംഭരണം, വിപണനം എന്നിവയുൾപ്പെടെ പച്ചക്കറി വിതരണ ശൃംഖലകൾക്കായി ഫാർമർ പ്രൊഡ്യൂസർ ഓർഗനൈസേഷനുകൾ, സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾ എന്നിവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക

പുതിയ ഇനങ്ങൾ

പരിചയപ്പെടുത്തുന്നു

32 കാർഷിക, ഹോർട്ടികൾച്ചറൽ വിളകളുടെ ഉയർന്ന വിളവ് നൽകുന്നതും കാലാവസ്ഥയെ അതിജീവിക്കുന്നതുമായ 109 പുതിയ ഇനങ്ങൾ കർഷകരുടെ കൃഷിക്കായി നൽകും

പ്രകൃതിദത്ത കൃഷി

* സർട്ടിഫിക്കേഷനും ബ്രാൻഡിംഗും നൽകി രാജ്യത്തുടനീളമുള്ള ഒരു കോടി കർഷകരെ പിന്തുണച്ച് അടുത്ത രണ്ട് വർഷത്തിനുള്ളിൽ പ്രകൃതി കൃഷി ആരംഭിക്കും
* ആവശ്യാനുസരണം 10,000 ബയോ ഇൻപുട്ട് റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾ സ്ഥാപിക്കും

ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവരെ സഹകരണ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ പദ്ധതികളെക്കുറിച്ച് ബോധവൽക്കരിക്കുകയാണ് പരിശീലന പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം. ഇതിനായി പൈലറ്റ് പ്രോജക്ട് നടപ്പാക്കും. കൂടാതെ, സഹകരണ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ച് സ്കൂളുകളിലും സർവകലാശാലകളിലും സ്വതന്ത്ര ബിരുദ, ഡിപ്ലോമ പ്രോഗ്രാമുകൾ വികസിപ്പിക്കാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്ന സഹകരണ മേഖലയിലെ രണ്ട് പദ്ധതികൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു പൈലറ്റ് പ്രോജക്റ്റിനായി സർക്കാർ പൊതു ബജറ്റിൽ വ്യവസ്ഥകൾ ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈ സംരംഭത്തെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിന് പ്രാരംഭ ധനസഹായം നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സമഗ്രമായ ദേശീയ സഹകരണ നയം നടപ്പാക്കുമെന്ന് കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര, സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷാ അടുത്തിടെ പ്രഖ്യാപിച്ചിരുന്നു. ഗ്രാമീണ, കാർഷിക സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയിൽ

സഹകരണ മേഖലയുടെ നിർണായക പങ്ക് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനാണ് സഹകരണ മന്ത്രാലയം ഈ നയം വികസിപ്പിക്കുന്നത്. ഓരോ ജില്ലയിലും സഹകരണ ബാങ്കുകളും ക്ഷീരോത്പാദക യൂണിയനുകളും സ്ഥാപിക്കുക എന്നതാണ് ഈ നയത്തിന് കീഴിലുള്ള പ്രധാന സംരംഭങ്ങൾ. കൂടാതെ, അടുത്ത കുറച്ച് വർഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ഓരോ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിനെയും ഉൾപ്പെടുത്തി രണ്ട് ലക്ഷം മൾട്ടിപർപ്പസ് പിഎസിഎസ് സ്ഥാപിക്കാനും സർക്കാർ പദ്ധതിയിടുന്നു. ഗ്രാമീണ വികസനത്തിന് സഹകരണ മേഖലയുടെ ഗണ്യമായ സംഭാവനകൾ ശ്രീ ഷാ ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. സഹകരണ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ഒന്നിലധികം പ്രധാന സംരംഭങ്ങൾ എടുത്തുകാണിച്ചുകൊണ്ട് സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കിടയിൽ കൂടുതൽസഹകരണം അദ്ദേഹം പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു.

ബജറ്റിൽ നിരാലംബരായവർ, സ്ത്രീകൾ, യുവാക്കൾ, കർഷകർ എന്നിവർക്ക് ഊന്നൽ

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

2024-25 ലെ കേന്ദ്ര ബജറ്റ് ഏതാണ്ട് ജനസംഖ്യയുടെ പ്രധാന വിഭാഗങ്ങളായ ദരിദ്രർ, സ്ത്രീകൾ, യുവാക്കൾ, കർഷകർ എന്നിവരുടെ ക്ഷേമത്തിനും ശാക്തീകരണത്തിനും മുൻഗണന നൽകുന്നു. 2024-25 ലെ കേന്ദ്ര ബജറ്റ് അവതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ധനമന്ത്രി ശ്രീമതി നിർമ്മല സിതാരാമൻ പറഞ്ഞു. "ദരിദ്രർ, സ്ത്രീകൾ, യുവാക്കൾ, കർഷകർ എന്നിവരിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. കർഷകരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, എല്ലാ പ്രധാന വിഭാഗങ്ങൾക്കും ഒരു മാസം മുൻ സർക്കാർ ഊർന്ന മിനിമം താങ്ങുവില പ്രഖ്യാപിച്ചിരുന്നു. പ്രധാൻ മന്ത്രി ഗരിബ് കല്യാൺ അന്ന യോജന അഞ്ച് വർഷത്തേക്ക് നീട്ടി, ഇത് 80 കോടിയിലധികം ആളുകൾക്ക് ഗുണം ചെയ്യും."

4.1 കോടി യുവാക്കൾക്ക് തൊഴിൽ

അഞ്ച് വർഷത്തിനുള്ളിൽ 4.1 കോടി യുവാക്കൾക്ക് തൊഴിൽ, നൈപുണ്യം, സംരംഭകത്വം എന്നിവ സുഗമമാക്കുന്നതിന് രണ്ട് ലക്ഷം കോടി രൂപയുടെ കേന്ദ്ര ചെലവിൽ അഞ്ച് പദ്ധതികൾകേന്ദ്ര ബജറ്റിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. വിദ്യാഭ്യാസം, തൊഴിൽ, നൈപുണ്യവികസനം എന്നിവയ്ക്കായി 1.48 ലക്ഷം കോടി രൂപയാണ് ബജറ്റിൽ വകയിരുത്തിയിരിക്കുന്നത്.

ഒരു കോടി യുവാക്കൾക്ക് ഇന്റേൺഷിപ്പ്

യുവാക്കളുടെ തൊഴിൽ സംബന്ധിച്ച കേന്ദ്ര ബജറ്റിൽ വലിയ പ്രഖ്യാപനമാണ് നടത്തിയിരിക്കുന്നത്. പ്രതിമാസം 5,000 രൂപ സ്റ്റൈപ്പൻഡ്യം 6,000 രൂപ ഒറ്റത്തവണ സഹായവും വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്ന 500 മുൻനിര കമ്പനികളിലെ ഒരു കോടി യുവാക്കൾക്ക് ഇന്റേൺഷിപ്പ് അവസരങ്ങൾ നൽകുന്ന പദ്ധതി സർക്കാർ ആരംഭിക്കുമെന്ന് ബജറ്റ് പ്രസംഗത്തിൽ ധനമന്ത്രി പറഞ്ഞു.

ഗോത്ര സമൂഹങ്ങളുടെ സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക അവസ്ഥ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി പ്രധാനമന്ത്രി ജനജാതിയ ഊന്നൽ ഗ്രാമ അഭിയാൻ ആരംഭിക്കും. ആദിവാസി ആധിപത്യമുള്ള ഗ്രാമങ്ങളിലെയും അഭിലാഷ ജില്ലകളിലെയും ആദിവാസി കുടുംബങ്ങൾക്ക് സാച്ചുറേഷൻ കവരേജിന് ഈ പദ്ധതി മുൻഗണന നൽകും. 63,000 ഗ്രാമങ്ങളിൽ

രാജ്യത്തുടനീളമുള്ള യുവാക്കളുടെ ശോഭനമായ ഭാവിക്ക് ഞങ്ങളുടെ സർക്കാർ പൂർണ്ണമായും പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. ഇതിന്റെ വ്യക്തമായ കാഴ്ച പൊതുബജറ്റിൽ കാണാം. വികസിത ഇന്ത്യ എന്ന ലക്ഷ്യത്തിൽ യുവാക്കൾക്ക് അവരുടെ പങ്കാളിത്തം പരമാവധി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള അവസരങ്ങൾ നൽകുന്നതിന് ഞങ്ങൾ എല്ലാ ശ്രമങ്ങളും നടത്തും.

- ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി, പ്രധാനമന്ത്രി

അഞ്ച് കോടി ഗോത്രവർഗക്കാർക്ക് ഇതിന്റെ പ്രയോജനം ലഭിക്കും.

കാർഷിക മേഖലയ്ക്ക് ഊന്നൽ

ഉൽപ്പാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനവുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്നതിനുമായി കാർഷിക കണ്ടുപിടുത്തങ്ങൾക്ക് സർക്കാർ മുൻഗണന നൽകുന്നു. ഊർന്ന വിളവ് നൽകുന്ന 109 പുതിയ വിള ഇനങ്ങളും കാലാവസ്ഥയെ അതിജീവിക്കുന്ന 32 ഇനങ്ങളും വികസിപ്പിക്കുകയും പുറത്തിറക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ ഊർപ്പെടുന്നു. കൂടാതെ, അടുത്ത രണ്ട് വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഒരു കോടി കർഷകരെ പ്രകൃതിദത്ത കൃഷി രീതികൾ സ്വീകരിക്കാൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും ഡിമാൻഡ് അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള കൃഷിയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും സമഗ്രമായ പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിടുന്നു. സുസ്ഥിര

സമ്പ്രദായങ്ങളിലേക്കുള്ള ഈ മാറ്റം ആഭ്യന്തരമായും അന്തർദ്ദേശീയമായും കുറഞ്ഞ ചെലവിൽ രാസവസ്തുക്കൾ കുറഞ്ഞ വിളകൾക്ക് വിപണി ഡിമാൻഡ് വർദ്ധിപ്പിക്കാനും അനുകൂല വിലയിലേക്കും നയിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. ഈ സംരംഭം ഗ്രാമീണ മേഖലകളിൽ ഗണ്യമായ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. കൂടാതെ, അടുത്ത അഞ്ച് വർഷത്തിനുള്ളിൽ തിരഞ്ഞെടുത്ത നഗരങ്ങളിൽ പ്രതിവർഷം 100 പ്രതിവാർ കർഷക ചന്തകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ഒരു പദ്ധതി സഹായിക്കും. പിഎം ആവാസ് യോജന അർബൻ 2.0 നഗരങ്ങളിലെ താഴ്ന്ന വരുമാനക്കാർക്കും ഇടത്തരം കുടുംബങ്ങൾക്കും ഒരു കോടി വീടുകൾ നല്കും, മൊത്തം 10 ലക്ഷം കോടി രൂപയുടെ നിക്ഷേപത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു.

♦ ♦ ♦

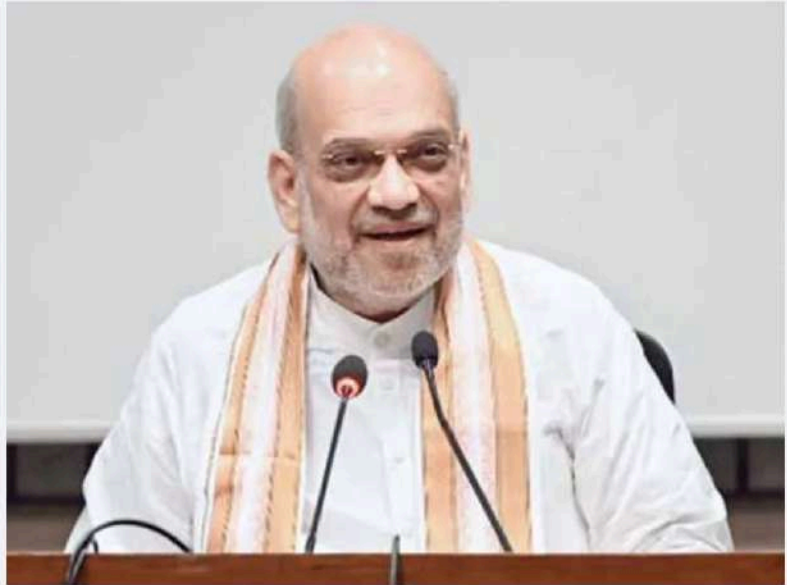
പൊതു ബജറ്റ്: പ്രതികരണം

നാട്ടുകാരുടെ പ്രതീക്ഷകളും ആത്മവിശ്വാസവും
നിറവേറ്റാനുള്ള ദൃഢനിശ്ചയത്തിന്റെ
പ്രതിഫലനമാണ് ഈ ബജറ്റ്

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

2024-25 ലെ ബജറ്റ് പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ഗുണകരവും വികസനത്തിന് അനുയോജ്യവുമാണെന്ന് കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷാ പറഞ്ഞു. ജനങ്ങളുടെ പ്രതീക്ഷകളും അഭിലാഷങ്ങളും വിശ്വാസവും നിറവേറ്റാനുള്ള ശ്രീ മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള എൻഡിഎ സർക്കാരിന്റെ ദൃഢനിശ്ചയത്തിന്റെ പ്രതിഫലനമാണ് 2024-25 ബജറ്റ്. യുവാക്കളെയും സ്ത്രീകളെയും ശാക്തീകരിക്കുന്നതിലൂടെ വികസിതവും സാമ്രത്വവുമായ ഇന്ത്യ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള സുപ്രധാന ചുവടുവെപ്പാണ് ഈ ബജറ്റ്. അതേസമയം കർഷകർക്ക് നിരവധി അവസരങ്ങളും വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നു. രാജ്യത്തിന്റെ ഭാവിതലമുറയുടെ ആത്മവിശ്വാസം ഭാരത സർക്കാർ ശക്തിപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഗ്രാമീണ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിൽ സഹകരണ മേഖലയുടെ സുപ്രധാന പങ്ക് ഊന്നിപ്പറഞ്ഞ ശ്രീ അമിത് ഷാ, "സഹകരണ മേഖലയുടെ തുടർച്ചയായ വിപുലീകരണത്തിന് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി പ്രതിജ്ഞാബദ്ധനാണ്. ഇതിലൂടെ തങ്ങൾ ഗ്രാമീണ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയാണ്."

ബജറ്റിനുള്ളിൽ 'ദേശീയ സഹകരണ നയം' അവതരിപ്പിക്കുന്നത് രാജ്യത്തെ സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തെ ശാക്തീകരിക്കുകയും അടിത്തട്ടിൽ അതിന്റെ സ്ഥായിതം വ്യാപിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുമെന്ന് അദ്ദേഹം എടുത്തുപറഞ്ഞു. കൂടാതെ ചെമ്മീൻ കൃഷി, സംസ്കരണം, കയറ്റുമതി എന്നിവയ്ക്ക് നബാർഡ് വഴിയനസഹായം നൽകുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം പുതിയ ഉത്തേജനം നൽകുമെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീനരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ അടിസ്ഥാന സൗകര്യവികസനത്തിന്റെ സുവർണ്ണ കാലഘട്ടത്തിലേക്ക് ഇന്ത്യ പ്രവേശിച്ചിരിക്കുകയാണെന്ന് കഴിഞ്ഞ ദശകത്തിൽ സർക്കാർ

- നാല് കോടിയിലധികം യുവാക്കൾക്ക് തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള വ്യവസ്ഥ
- 'പ്രധാനമന്ത്രി ജൻജ്ജതി ഉന്നത് ഗ്രാമ അഭിയാൻ' വഴി 63,000 ആദിവാസി ഗ്രാമങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കും: ശ്രീ അമിത് ഷാ

കൈവരിച്ച നേട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അടിസ്ഥാന സൗകര്യവികസനത്തിനായി സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് 11,11,111 കോടി രൂപയും പലിശരഹിത വായ്പയായി 1.5 ലക്ഷം കോടി രൂപയും അനുവദിച്ചതിലൂടെ ലോകോത്തര അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളാൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഇന്ത്യ കെട്ടിപ്പടുക്കുകയും ദശലക്ഷക്കണക്കിന് തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യും.

ബജറ്റിൽ സ്ത്രീകളുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള വികസനത്തിന്

ഈനൽ നൽകുന്നതിനെക്കുറിച്ച് പരാമർശിച്ച ശ്രീ അമിത് ഷാ, "പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, സ്ത്രീകളുടെ ശക്തിയും പുനരുജ്ജീവനവും ഉയർത്താൻ കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഉത്സാഹത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. സ്ത്രീകളുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള വികസനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഈ ബജറ്റിൽ 3 ലക്ഷം കോടിയിലധികം രൂപ വകയിരുത്തിയത് ഈ പ്രതിബദ്ധതയുടെ ഉദാഹരണമാണ്. തൊഴിലെടുക്കുന്ന സ്ത്രീകൾക്കായി ഹോസ്റ്റലുകളും ശിശുസംരക്ഷണ കേന്ദ്രങ്ങളും സ്ഥാപിക്കുക, സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങളിലെ വനിതാ

“യുവാക്കളുടെയും സ്ത്രീകളുടെയും ശാക്തീകരണത്തിനൊപ്പം കർഷകർക്ക് നിരവധി അവസരങ്ങൾ നൽകിക്കൊണ്ട് വികസിതവും സ്വാശ്രയവുമായ ഇന്ത്യ കെട്ടിപ്പടുക്കുന്നതിന് ഈ ബജറ്റ് പ്രധാനമാണ്. ഇത് രാജ്യത്തിന്റെ ഭാവി തലമുറയുടെ ആത്മവിശ്വാസം ശക്തിപ്പെടുത്തും.

-ശ്രീ അമിത് ഷാ

കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രി

സംരംഭകർക്ക് വിപണി പ്രവേശനം വർദ്ധിപ്പിക്കുക, മുദ്ര വായ്പാ പരിധി 10 ലക്ഷത്തിൽ നിന്ന് 20 ലക്ഷമായി ഉയർത്തുക, സ്ത്രീകൾ വാങ്ങുന്ന സ്വത്തുക്കളുടെ സ്വാസ്ഥ്യം കുറയ്ക്കുക എന്നിവയാണ് പ്രധാന സംരംഭങ്ങൾ. ഇക്കാര്യത്തിൽ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് നൽകുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം സംതൃപ്തി പ്രകടിപ്പിച്ചു.

രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക വളർച്ചയെ യുവാക്കളുടെ സാധ്യതകളുമായി യോജിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഈ ബജറ്റിന്റെ ഗണ്യമായ സ്വാധീനത്തെ അഭിസംബോധന ചെയ്തു കൊണ്ട് ശ്രീ ഷാ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു, “ഇന്ത്യയുടെ സാമ്പത്തിക വളർച്ചയെ അതിന്റെ യുവശക്തിയുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് ഈ ബജറ്റ് ചരിത്രത്തിൽ ഇടംപിടിക്കും. മികച്ച 500 കമ്പനികളിലെ ഓരോന്നിലും ഒരു കോടി യുവാക്കൾക്ക് ലോകോത്തര പരിശീലനം നൽകുകയെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയുള്ള ഗെയിം മാറ്റുന്ന മറ്റൊരു സംരംഭത്തിനൊപ്പം 4.10 കോടി യുവാക്കൾക്ക് വൈവിധ്യമാർന്ന കഴിവുകളിൽ പരിശീലനം നൽകുന്നതിന് 2 ലക്ഷം കോടി രൂപ ഗണ്യമായി നിക്ഷേപിക്കുന്നതും ഇത് നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ കഴിഞ്ഞ 10 വർഷമായി ഗോത്ര സമൂഹത്തിന്റെ ഉന്നമനത്തിനായുള്ള സർക്കാരിന്റെ പ്രതിബദ്ധതയെക്കുറിച്ച് ശ്രീ ഷാ പറഞ്ഞു, “ഗോത്ര സമൂഹത്തിന്റെ ഉന്നമനവും ശാക്തീകരണവും മോദി സർക്കാരിന്റെ മുൻഗണനകളിലൊന്നാണ്. ആദിവാസി സമൂഹത്തിന്റെ സമഗ്രവികസനത്തിനായി പ്രധാനമന്ത്രി ജൻജ്ഞി ഉന്നത് ഗ്രാമ അഭിയാൻ ആരംഭിക്കുമെന്ന് ബജറ്റിൽ സർക്കാർ പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. 63,000 ഗ്രാമങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള അഞ്ച് കോടി ആദിവാസി സഹോദരി

സഹോദരന്മാർക്ക് ഇതിന്റെ പ്രയോജനം ലഭിക്കും.

കർഷകരുടെ മൊത്തത്തിലുള്ള ക്ഷേമത്തോടുള്ള സർക്കാരിന്റെ പ്രതിബദ്ധത ഊന്നിപ്പറഞ്ഞ അദ്ദേഹം, “കർഷകരുടെ ക്ഷേമം എല്ലായ്പ്പോഴും ശ്രീ മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ തങ്ങളുടെ സർക്കാരിന്റെ പദ്ധതികളുടെയും നയങ്ങളുടെയും കേന്ദ്രമാണ്.” കർഷക മേഖലയിലെ ഉൽപാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് കേന്ദ്ര ബജറ്റിൽ 1.52 ലക്ഷം കോടി രൂപ വകയിരുത്തിയത് പരിവർത്തനമാകുമെന്നാണ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്. കൂടാതെ, പ്രകൃതിദത്ത കൃഷിക്കായി ഒരു കോടി കർഷകരെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുക, 10,000 ബയോ ഇൻപുട്ട് സെന്ററുകൾ സ്ഥാപിക്കുക, കർഷക മേഖലയ്ക്കായി ഡിജിറ്റൽ പൊതു അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുക, 400 ജില്ലകളിലായി ഖാരിഫ് വിളകൾക്കായി വിള സർവ്വേകൾ നടത്തുക, എണ്ണക്കുരു ഉൽപാദനത്തിനുള്ള തന്ത്രങ്ങൾ നടപ്പാക്കുക എന്നിവയും ബജറ്റിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇത്തരം നടപടികൾ പ്രാബല്യത്തിൽവരുന്നതോടെ കർഷിക മേഖല സ്വയംപര്യാപ്തതയിലേക്ക് അതിവേഗം മുന്നേറും.

വ്യാപാരം സുഗമമാക്കൽ, സംരംഭകത്വം എന്നിവ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക വികസനം ഉയർത്തുന്നതിനുള്ള പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദിയുടെ ഉറച്ച പ്രതിബദ്ധതയാണ് ഈ ബജറ്റ് പ്രകടമാക്കുന്നതെന്ന് ശ്രീ ഷാ ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. നികുതിഭായകരുടെ ഭാരം ഗണ്യമായി ലഘൂകരിക്കുന്ന ലളിതമായ നികുതി നിയന്ത്രണങ്ങൾ ബജറ്റിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

കേന്ദ്ര ബജറ്റിൽ പ്രഖ്യാപിച്ച തൊഴിലുമാധി ബന്ധപ്പെട്ട അഭ്യർത്ഥനകൾ സംരംഭങ്ങൾ

ഔപചാരിക മേഖലയിൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതായി ശ്രീ ഷാ അടിവരയിട്ടു. പ്രൊവിഡന്റ് ഫണ്ട് സ്കീം പുതുതായി പ്രവേശിക്കുന്നവരെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും 2.90 കോടി തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. ഇന്ത്യയുടെ ഔപചാരിക മേഖലയെ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തമായ എഞ്ചിനാക്കി മാറ്റുന്നതിൽ ഇത് നിർണായക പങ്ക് വഹിക്കും. സാമ്പത്തികമായി പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്നവർക്ക് ഭവനനിർമ്മാണത്തിന് സർക്കാർ ഊന്നൽ നൽകുന്നതിനെക്കുറിച്ച് കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര, സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ ഷാ പറഞ്ഞു, “പ്രധാനമന്ത്രി ആവാസ് യോജന കോടിക്കണക്കിന് ദരിദ്രരുടെ സ്വപ്നം യാഥാർത്ഥ്യമാക്കുന്നു.” ഗ്രാമീണ, നഗര മേഖലകളിൽ മൂന്ന് കോടി അധിക വീടുകൾ നിർമ്മിക്കുമെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചുകൊണ്ട് ബജറ്റ് ഈ പദ്ധതി വിപുലീകരിച്ചതായി അദ്ദേഹം എടുത്തുപറഞ്ഞു. കൂടാതെ, വ്യാവസായിക തൊഴിലാളികൾക്ക് ഡോർമിറ്ററി ശൈലിയിലുള്ള താമസസൗകര്യങ്ങളുള്ള വാടക ഭവനങ്ങൾ നൽകാനുള്ള സംരംഭം നിരാലംബരായ, ഇടത്തരം കുടുംബങ്ങളുടെയും തൊഴിലാളികളുടെയും ജീവിതത്തിന് ഗുണം ചെയ്യും.

മുദ്ര വായ്പാ പരിധി ഉയർത്തിയതിനെക്കുറിച്ച് ശ്രീ ഷാ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു, “ബജറ്റ് മുദ്ര വായ്പാ പരിധി 10 ലക്ഷത്തിൽ നിന്ന് 20 ലക്ഷമായി ഉയർത്തി. ഇന്ത്യയിലെ സംരംഭകത്വ മനോഭാവത്തെ പ്രചോദിപ്പിക്കുക, ബിസിനസ് ചെയ്യുന്നത് എളുപ്പമാക്കുക, ചെറുകിട, വനിതാ സംരംഭകരെ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ ശാക്തീകരിക്കുക എന്നിവയാണ് ഈ തീരുമാനം ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ♦♦♦

ശക്തമായ വിദ്യാഭ്യാസ അടിത്തറയിൽ മാത്രമേ വികസിത ഇന്ത്യയെ പടുത്തുയർത്താൻ കഴിയൂ

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

2047 ഓടെ 'വികസിത ഇന്ത്യ' എന്ന ലക്ഷ്യം പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുവഴി നാം സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ 100 വർഷം പൂർത്തിയാക്കുമ്പോൾ ഇന്ത്യ എല്ലാ മേഖലകളിലും ലോകത്തിന്റെ നെറുകയിൽ എത്തും. അത്തരമൊരു ഇന്ത്യ കെട്ടിപ്പടുക്കണമെങ്കിൽ, ശക്തമായ വിദ്യാഭ്യാസ അടിത്തറയില്ലാതെ അത് ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല. അതിനാൽ, ഈ ദീർഘവീക്ഷണത്തോടെ, അടുത്ത 25 വർഷത്തേക്കുള്ള നമ്മുടെ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങളും വിഭാവനം ചെയ്തുകൊണ്ട് ശ്രീ മോദി 2020 ൽ പുതിയ വിദ്യാഭ്യാസ നയം (എൻഇപി) വികസിപ്പിച്ചു. നമ്മുടെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക്

- ബയോടെക്നോളജി, കമ്പ്യൂട്ടർ സയൻസ്, കൾച്ചർ, ആർട്സ് മുതലായ ഒന്നിലധികം വിഷയങ്ങളിൽ പ്രധാൻ മന്ത്രി കോളേജ് ഓഫ് എക്സലൻസ് കോഴ്സുകൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നു
- അടുത്ത 25 വർഷത്തെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനായി ശ്രീ മോദി എൻഇപി കൊണ്ടുവന്നു
- ഇന്നത്തെ തലമുറ ഇന്റർനെറ്റ്, ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇന്റലിജൻസ്, ഡാറ്റാ അനലിറ്റിക്സ് എന്നിവയ്ക്കായി നൈപുണ്യ വികസനത്തിനും തൊഴിലധിഷ്ഠിത പരിശീലനത്തിനുമുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ എൻഇപിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു

ആഗോളതലത്തിൽ മത്സരിക്കാനുള്ള അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനൊപ്പം ആയിരക്കണക്കിന് വർഷത്തെ ഭാരതീയ സംസ്കാരവും ഭാഷകളുമായി അവരെ ബോധവൽക്കരിക്കുകയും

ബന്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും.

മധ്യപ്രദേശിലെ ഇൻഡോറിൽ 55 സംസ്ഥാന ജില്ലകൾക്കായി 486 കോടി രൂപ ചെലവിൽ നിർമ്മിച്ച 'പ്രധാനമന്ത്രി കോളേജ്സ് ഓഫ്

എക്സലൻസ് ഉദ്ഘാടന വേളയിൽ കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര, സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷാ ഈ കാഴ്ചപ്പാടുകൾ പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നു. എൻഇപി നടപ്പാക്കിയ ആദ്യത്തെ സംസ്ഥാനമാണ് മധ്യപ്രദേശും എഞ്ചിനീയറിംഗ്, മെഡിക്കൽ സയൻസ് കോഴ്സുകൾ നമ്മുടെ മാതൃഭാഷയിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിന് മുൻകൈയെടുത്ത ഏക സംസ്ഥാനമാണെന്നും അദ്ദേഹം മധ്യപ്രദേശ് ഭരണകൂടത്തിന് നന്ദി പറഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ മാതൃഭാഷയിൽ മെഡിസിൻ, എഞ്ചിനീയറിംഗ് എന്നിവയിൽ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസം നേടാൻ കഴിയുന്ന നിരവധി ദരിദ്ര കുട്ടികൾക്ക് ഇത് പ്രയോജനം ചെയ്യും. അടിസ്ഥാന വിഷയത്തിന് പുറമേ അവർക്ക് താൽപ്പര്യമുള്ള ഒന്നിലധികം വിഷയങ്ങളിൽ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് അവരുടെ താൽപ്പര്യമനുസരിച്ച് പഠിക്കാൻ 'പ്രധാനമന്ത്രി കോളേജ് ഓഫ് എക്സലൻസ്' അവസരം നൽകും.

ഒരു കൊമേഴ്സ് വിദ്യാർത്ഥിക്ക് കലയിലോ ഭാഷകളിലോ താൽപ്പര്യമുണ്ടെങ്കിൽ, അയാൾക്ക് ഒരേസമയം ഈ വിഷയങ്ങൾ പഠിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് സഹകരണ മന്ത്രി ഉദ്ഘാടനം നൽകി. ഒരു കൊമേഴ്സ് വിദ്യാർത്ഥിക്ക് സാങ്കേതികവിദ്യയിൽ താൽപ്പര്യമുണ്ടെങ്കിൽ, അയാൾക്ക് താൽപ്പര്യത്തിനനുസരിച്ച് ഡിപ്ലോമ കോഴ്സ് തുടരാം. എൻഇപിയിലെ സുപ്രധാനമായ ഒരു അധ്യായം ഇന്ന് യാഥാർത്ഥ്യമാക്കിക്കൊണ്ട് മധ്യപ്രദേശ് മനോഹരമായി രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. വിദ്യാർത്ഥികളിലെ എല്ലാ ശക്തികളും പുറത്തുകൊണ്ടുവരികയും അവർക്ക് വളരാനുള്ള വേദിയും അവസരവും നൽകുകയുമാണ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ലക്ഷ്യമെന്ന് അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു പറഞ്ഞു. ഈ കോളേജുകളിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ബയോടെക്നോളജി, കമ്പ്യൂട്ടർ സയൻസ്, ആർട്സ് ആൻഡ് കൾച്ചർ എന്നിവയുടെ പരിചയം അവർക്ക് താൽപ്പര്യമുള്ള വിവിധ വിഷയങ്ങൾ പഠിക്കാൻ കഴിയും.

പ്രധാനമന്ത്രി മികവിന്റെ കോളേജുകൾ ബി.എഡ്, ബി.എസ്. സി അഗ്രികൾച്ചർ തുടങ്ങിയ കോഴ്സുകളും അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ കോഴ്സുകൾ കൗമാരക്കാരെ കൃഷിയുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുകയും നിരവധി പുതിയ സ്വയം തൊഴിൽ സാധ്യതകൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യും. നിരവധി ഡിപ്ലോമ, സർട്ടിഫിക്കറ്റ് കോഴ്സുകൾ ഐഐടി ഡൽഹിയുമായും മറ്റ് അഭിമാനകരമായ സ്ഥാപനങ്ങളുമായും അഫിലിയേറ്റ് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മധ്യപ്രദേശ് ഹിന്ദി ഗ്രന്ഥ അക്കാദമി ഈ

ബയോടെക്നോളജി, കമ്പ്യൂട്ടർ സയൻസ്, കല, സംസ്കാരം തുടങ്ങിയ വിവിധ വിഷയങ്ങളിൽ താൽപ്പര്യത്തിനനുസരിച്ച് പഠിക്കാൻ പ്രധാൻ മന്ത്രി കോളേജ് ഓഫ് എക്സലൻസിൽ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് അവസരം ലഭിക്കും. ഇതിൽ എല്ലാ ബാച്ചിലേഴ്സ് പ്രോഗ്രാമുകളിലും ബി.എഡ്, ബാച്ചിലർ ഓഫ് അഗ്രികൾച്ചർ തുടങ്ങിയ കോഴ്സുകളും ആരംഭിച്ചു. ഈ കർഷകർ യുവാക്കൾക്ക് കാർഷികവൃത്തിയിൽ ചേരാനുള്ള അവസരം നൽകുകയും നിരവധി പുതിയ അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യും.

55 കോളേജുകളിലും ഒരു പുസ്തക കേന്ദ്രം സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. എൻഇപി നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായത്തെ ഇരുപത്തിയൊന്നാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആഗോള രംഗത്തേക്ക് സമന്വയിപ്പിക്കുമെന്നും പുസ്തകങ്ങൾ മനഃപാഠമാക്കുന്നതിനുപകരം ആശയ നിർമ്മാണത്തിന് ഊന്നൽ നൽകുമെന്നും കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര, സഹകരണ മന്ത്രി പ്രസ്താവിച്ചു. കേവലം ബിരുദങ്ങൾ നൽകുന്നതിനുപകരം, എൻഇപി വിദ്യാർത്ഥികളുടെ 360 ഡിഗ്രി വികസനത്തിന് ഊന്നൽ നൽകുന്നു.

വിദ്യാർത്ഥികൾ എൻഇപി

ഒരിക്കൽ വായിക്കണമെന്ന് ശ്രീ ഷാ ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. ഈ നയത്തിന് കീഴിൽ, വിദ്യാഭ്യാസ കോഴ്സുകൾക്ക് പുറമേ കുട്ടികൾക്ക് 'ജീവിതത്തിന് ഉപയോഗപ്രദമായ പാഠങ്ങൾ' പഠിപ്പിക്കും. പരമ്പരാഗത ചിന്തകളോടൊപ്പം വിദ്യാർത്ഥികളിൽ ബോധസാധനം പുറത്തു ചിന്തിക്കുന്ന ശീലം വളർത്തണമെന്നതിനാണ് ഊന്നൽ നൽകുന്നത്. യുവാക്കൾക്ക് തൊഴിലധിഷ്ഠിതവും നൈപുണ്യപരവുമായ പരിശീലനം നൽകിക്കൊണ്ട് വ്യവസായവും വിദ്യാഭ്യാസവും തമ്മിലുള്ള വിടവ് നികത്താനും എൻഇപി ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

***

റോഹ്തക് വനിതാ സ്വയം സഹായ സംഘം സ്ത്രീകൾക്ക് സമൃദ്ധി നൽകുന്നു

മൻ കി ബാത്ത് റേഡിയോ പരിപാടിയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദി വിശദമായി പരാമർശിച്ചു

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ മാർഗനിർദ്ദേശപ്രകാരം, ഗ്രാമീണ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഗ്രാമീണ സമൂഹങ്ങളുടെ സമഗ്ര വികസനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള സവിശേഷമായ ഒരു മാതൃകയായി ഭാരത സർക്കാർ സഹകരണ മേഖലയെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നു. കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര, സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷായുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള സഹകരണ മന്ത്രാലയം ഈ കാഴ്ചപ്പാട് സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിന് സുപ്രധാന സംരംഭങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നു. ഈ ശ്രമങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധേയമായ ഉദാഹരണമാണ് ഹരിയാനയിലെ റോഹ്തക് ആസ്ഥാനമായുള്ള 'ഉന്നതി സ്വയം സഹായ സംഘം' (എസ്എച്ച്ജി). ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട 250 ലധികം സ്ത്രീകൾ കൈത്തറി മേഖലയിൽ വേറിട്ട വ്യക്തിത്വം

- ഉന്നതി സ്വാശ്രയ സംഘം സ്ത്രീകളുടെ ജീവിതത്തിൽ സമൃദ്ധി കൊണ്ടുവരുന്നു.
- ഖാദി ഗ്രാമ വ്യവസായത്തിന്റെ വിറ്റുവരവ് 1.5 ലക്ഷം കോടി കവിഞ്ഞു

സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗ്രാമീണ സ്ത്രീകളുടെ കൂട്ടായ ശ്രമങ്ങളിലൂടെ, ഈ വ്യവസായം അവരുടെ അഭിവൃദ്ധിയും വികസനവും പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തമായ വാഹനമായി വർത്തിക്കുന്നു.

തങ്ങളുടെ ധീരമായ മുൻകൈയും വൈദഗ്ദ്ധ്യവും കൊണ്ട് ഈ സ്ത്രീകൾ പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ 'സഹകാർ സേ സമൃദ്ധി' എന്ന കാഴ്ചപ്പാടിന് ജീവൻ നൽകി. രാജ്യത്തുടനീളമുള്ള ദശലക്ഷക്കണക്കിന് സ്ത്രീകളെ പ്രചോദിപ്പിക്കാൻ ഒരുങ്ങുന്ന 'മൻ കി ബാത്ത്' റേഡിയോ പരിപാടിയിൽ

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദി അടുത്തിടെ അവരുടെ പ്രചോദനാത്മക വിജയഗാഥ പരാമർശിച്ചു. തുടക്കത്തിൽ, കൈത്തറി മേഖലയിലെ ഈ സ്ത്രീകൾ ചെറിയ കടകൾ കൈകാര്യം ചെയ്തും ചിലവുപണികൾ എടുത്തും ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാൻ പാടുപെട്ടു. എന്നിരുന്നാലും, മുന്നോട്ട് പോകാനുള്ള ഇച്ഛാശക്തിയോടെ അവർ 'ഉന്നതി സ്വയം സഹായ സംഘത്തിൽ' ചേരുകയും ടെക്സ്റ്റൈൽ പ്രിൻറിംഗ്, ഡൈയിംഗ് എന്നിവയിൽ പരിശീലനം നേടുകയും ചെയ്തു.

ഈ സ്ത്രീകളുടെ ശ്രദ്ധേയമായ വിജയം കാര്യമായ അംഗീകാരം

നേടിയെടുക്കുക. തുണിത്തരങ്ങളിൽ ഊർജ്ജസ്വലമായ നിറങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിലൂടെ, അവർ ഇപ്പോൾ ഗണ്യമായ വരുമാനം നേടുന്നു. അവരുടെ ബേഡ് കവറുകൾ, സാരികൾ, മുപ്പുകൾ എന്നിവയ്ക്ക് വിപണിയിൽ ശ്രദ്ധേയമായ ഡിമാൻഡുണ്ട്. റോഹ്തക്കിൽ നിന്നുള്ള സ്ത്രീകളെപ്പോലെ, രാജ്യത്തുടനീളമുള്ള വിവിധ സ്വയംസഹായ സംഘങ്ങൾ കൈത്തറി ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രതിജ്ഞാബദ്ധരാണ്. ഒഡീഷയിൽ നിന്നുള്ള പ്രശസ്തമായ 'സംബാൽപുരി സാരികൾ' മധ്യപ്രദേശിൽ നിന്നുള്ള 'മഹേശ്വരി സാരികൾ', ഹിമാചൽ പ്രദേശിൽ നിന്നുള്ള 'ഭൂട്ടിക്കോ' ഷാളുകൾ, കർണ്ണാടക സംസ്കാരങ്ങൾ, ജമ്മു കശ്മീരിൽ നിന്നുള്ള 'കനി' ഷാളുകൾ എന്നിവ ഈ സംരംഭത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. കൈത്തറി കരകൗശല വിദഗ്ദ്ധരുടെ കരകൗശല വൈദഗ്ദ്ധ്യം രാജ്യത്തിന്റെ എല്ലാ മേഖലകളിലും അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിക്കുന്നു.

വാദി വ്യവസായം 1.5 ലക്ഷം കോടി കടന്നു

'മൻ കി ബാത്ത്' പരിപാടിയിൽ കൈത്തറി തുണിത്തരങ്ങളുമായി ചേർന്ന് വാദിയുടെ പ്രധാനമന്ത്രി പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദി അഭിസംബോധന ചെയ്തു. വർഷങ്ങളായി വാദിയുടെ ജനപ്രീതി ഗണ്യമായി വർദ്ധിച്ചതായി ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. ഒരു കാലത്ത് വളരെ കുറച്ച് ആളുകൾ മാത്രമാണ് വാദി ധരിച്ചിരുന്നതെങ്കിൽ ഇപ്പോൾ പലരും അത് അഭിമാനത്തോടെ സ്വീകരിക്കുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹം എടുത്തുപറഞ്ഞു. ഇതാദ്യമായി വാദി വില്ലേജ് ഇൻഡസ്ട്രീസിന്റെ വിറ്റുവരവ് 1.5 ലക്ഷം കോടി കവിഞ്ഞു. വിൽപന 400% വർദ്ധിച്ചു. വിൽപനയിലെ ഈ കുതിച്ചുചാട്ടം നിരവധി തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു. പ്രത്യേകിച്ചും വാദി മേഖലയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സ്ത്രീകൾക്ക് പ്രയോജനം ചെയ്തു. മറ്റ് വസ്ത്ര താല്പര്യങ്ങൾക്കൊപ്പം വാദിയെ അവരുടെ അലമാരകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്താൻ പ്രധാനമന്ത്രി വ്യക്തികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. ആഗസ്റ്റ് സാതന്ത്ര്യത്തിന്റെയും വിപ്ലവത്തിന്റെയും മാസമായതിനാൽ വാദി ഉല്പന്നങ്ങൾ വാങ്ങാനുള്ള മികച്ച അവസരമാണിതെന്ന് അദ്ദേഹം ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. കൂടാതെ, കൈത്തറി ഇനങ്ങൾ വിപണിയിൽ ഗണ്യമായ സ്വാധീനം നേടി, ഈ ഉൽപ്പന്നങ്ങളും സുസ്ഥിര ഹാഷറും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇന്റലിജൻസ് പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ വിവിധ സ്വകാര്യ കമ്പനികളെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. ഈ മണ്ഡലത്തിലെ നിരവധി സ്റ്റാർട്ടപ്പുകളും കൈത്തറി

ചരൈദിയോ മൈദം ലോക പൈതൃകം

ചരൈദിയോ മൈദാമിനെ യുനെസ്കോയുടെ ലോകപൈതൃകപട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയതിനെ തുടർന്ന്, ഈ നേട്ടം ഓരോ ഭാരതീയനിലും അഭിമാനം ജനിപ്പിക്കുന്നുവെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദി പറഞ്ഞു. മുമ്പ്, ചരൈദിയോ താരതമ്യേന പലർക്കും അജ്ഞാതമായിരുന്നു. പക്ഷേ ആഗോള വേദിയിൽ അതിന്റെ അംഗീകാരം ഭാവിയിൽ അതിന്റെ പേര് പതിവായി പരാമർശിക്കപ്പെടുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. വടക്കുകിഴക്കൻ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഇത്തരത്തിലുള്ള ആദ്യത്തേതാണ് ഈ സൈറ്റ്. അഹോം രാജവംശത്തിന്റെ ആദ്യ തലസ്ഥാനമെന്ന ചരിത്രപരമായ പ്രാധാന്യം എടുത്തുകാണിച്ചുകൊണ്ട് പ്രധാനമന്ത്രി മോദി ചരൈദിയോ മൈദാമിനെ "കുന്നുകളിലെ തിളങ്ങുന്ന നഗരം" എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചു. അഹോം ജനത പരമ്പരാഗതമായി അവരുടെ പൂർവ്വികരെയും വിലപിടിപ്പിച്ചുള്ള സ്വത്തുക്കളെയും മൈദത്തിനുള്ളിൽ സംസ്കരിച്ചു, ഇത് മണ്ണിനാൽ മൂടിയ ഒരു കൂന്ന് പോലുള്ള ഘടനയാൽ സവിശേഷപ്പെടുന്നു, പലപ്പോഴും ഒന്നോ അതിലധികമോ ഭൂഗർഭ അറകൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അഹോം സാമ്രാജ്യത്തിലെ അന്തരിച്ച രാജാക്കന്മാർക്കും വിശിഷ്ടാതിഥികൾക്കും ബഹുമാനത്തിന്റെ ഹൃദയസ്पर्ശമായ പ്രതീകമായി ഈ സൈറ്റ് വർത്തിക്കുന്നു. ഇത് ഒരാളുടെ പൂർവ്വികരെ ബഹുമാനിക്കുന്ന സവിശേഷമായ സാംസ്കാരിക സമ്പ്രദായത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. കൂടാതെ, ഈ സ്ഥലം സാമൂഹിക ആരാധനയ്ക്കുള്ള ഒരു വേദിയായിരുന്നു.

വസ്തുക്കളുടെ ഭൗമപരത ഉയർത്താൻ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. പ്രാദേശികമായി നിർമ്മിച്ച ഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്ക് ഉപയോക്താക്കൾ മുൻഗണന കാണിക്കുന്നു. 'മൈ പ്രൊഡക്ട് മൈ പ്രൈഡ്' എന്ന ഹാഷ് ടാഗ് ഉപയോഗിച്ച് പ്രാദേശിക ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ സോഷ്യൽ മീഡിയയിൽ പങ്കിടാൻ പ്രധാനമന്ത്രി പൊതുജനങ്ങളോട് അഭ്യർത്ഥിച്ചു.

കുൽഹാഡി ബാൻഡ് പഞ്ചായത്ത്

കടുവ ദിനത്തെക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കവേ, നമ്മുടെ സാംസ്കാരിക പൈതൃകത്തിൽ കടുവയുടെ സുപ്രധാന പങ്ക് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദി ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. നമ്മളിൽ പലരും ഈ മഹത്തായ ജീവികളെക്കുറിച്ചുള്ള കഥകൾ കേട്ട് വളർന്നവരാണ്. കാടുകളോട് ചേർന്നുള്ള ഗ്രാമങ്ങളിൽ കടുവകളുമായി സമാധാനപരമായി സഹവർത്തിത്വം പുലർത്തുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ആഴത്തിൽ വേരൂന്നിയ ധാരണയുണ്ട്. രാജ്യത്തുടനീളം, നിരവധി ഗ്രാമങ്ങൾ ഈ മൃഗങ്ങളുമായി സംഘർഷരഹിതമായ, ഒരു സൗഹാർദ്ദപരമായ ബന്ധം പ്രകടമാക്കുന്നു. ഇത്തരം സംഘർഷങ്ങൾ നടക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ പോലും കടുവ സംരക്ഷണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് കാര്യമായ ശ്രമങ്ങൾ നടക്കുന്നുണ്ട്. പൊതുജന പങ്കാളിത്തം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന ശ്രദ്ധേയമായ ഒരു സംരംഭമാണ് 'കുൽഹാഡി ബാൻഡ്' പഞ്ചായത്ത്.

രാജസ്ഥാനിലെ രണ്ടതമ്പോറിൽ നിന്ന് ഉത്ഭവിച്ച ഈ പ്രചാരണം പ്രത്യേകിച്ചും ശ്രദ്ധേയമാണ്. മരങ്ങൾ മുറിക്കാൻ കോടാലിയുമായി വനത്തിൽ പ്രവേശിക്കില്ലെന്ന് പ്രാദേശിക സമൂഹങ്ങൾ കൂട്ടായി പ്രതിജ്ഞയെടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഈ ഏക പ്രതിബദ്ധത വനങ്ങളെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുകയും അതുവഴി കടുവകളുടെ ആവാസവ്യവസ്ഥ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ബാഗ് മിത്ര പ്രോഗ്രാം

അതുപോലെ, ഉത്തർ പ്രദേശിലെ പിലിരിലിലെ ബാഗ് മിത്ര പരിപാടി ഗണ്യമായ ശ്രദ്ധ നേടിയെടുത്തു. കടുവകളും മനുഷ്യരും തമ്മിൽ സംഘർഷങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ ഈ സംരംഭം പ്രദേശവാസികളെ 'ബാഗ് മിത്രകൾ' അല്ലെങ്കിൽ കടുവ സുഹൃത്തുക്കളായി പ്രവർത്തിക്കാൻ പരിശീലിപ്പിക്കുന്നു. ഇത്തരം നിരവധി സംരംഭങ്ങൾ രാജ്യത്തുടനീളം നടപ്പാക്കുന്നുണ്ട്. കടുവ സംരക്ഷണത്തിന് പൊതുജനപങ്കാളിത്തം ഗണ്യമായ സംഭാവന നൽകുന്നതിൽ ഫീനിക്സ് സന്തോഷമുണ്ടെന്ന് ശ്രീ മോദി പറഞ്ഞു. ഈ പരിശ്രമങ്ങൾക്ക് നന്ദി, ഇന്ത്യയിലെ കടുവകളുടെ എണ്ണം ഓരോ വർഷവും വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ലോകത്തിലെ കടുവകളുടെ ജനസംഖ്യയുടെ 70 ശതമാനവും നമ്മുടെ രാജ്യത്താണെന്നറിയുമ്പോൾ നിങ്ങൾക്ക് സന്തോഷവും അഭിമാനവും തോന്നും.

♦♦♦

സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ ശേഷി വിപുലീകരണം

സഹകാർ ഉദ്യോഗ്

കേന്ദ്ര സഹകരണ മന്ത്രാലയം സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുമായി സഹകരിച്ച് ഒരു സമഗ്ര ദേശീയ സഹകരണ ഡാറ്റാബേസ് (എൻസിഡി) സ്ഥാപിച്ചു. രാജ്യസഭയുടെ ബജറ്റ് സമ്മേളനത്തിൽ രേഖാമൂലം നൽകിയ മറുപടിയിലാണ് കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷാ ഇക്കാര്യം അറിയിച്ചത്. എൻസിഡിക്ക് കീഴിൽ, എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെയും നോഡൽ ഓഫീസർമാർ ക്ഷീരോത്പാദനം, വനിതാ ക്ഷേമം, പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗങ്ങൾ എന്നിവയുടെ വിവിധ മേഖലകളിലെ സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ ഡാറ്റാ ബേസിൽ നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. കൂടാതെ, സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള പദ്ധതികൾക്ക് ഭാരത സർക്കാർ സാമ്പത്തിക സഹായം വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നു.

കമ്പ്യൂട്ടർ വൽക്കരണത്തിലൂടെ പിഎസിഎസിനെ ശക്തിപ്പെടുത്തിയ : പ്രാഥമിക കാർഷിക ക്രെഡിറ്റ് സൊസൈറ്റികളുടെ (പിഎസിഎസ്) ശക്തി, സുതാര്യത, കാര്യക്ഷമത എന്നിവ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ഉന്നത സഹകരണ സംഘങ്ങളുമായി നേരിട്ട് ബന്ധം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുമായി അവയുടെ കമ്പ്യൂട്ടർ വൽക്കരണത്തിനായി 2,516 കോടി രൂപയുടെ പദ്ധതിക്ക് കേന്ദ്ര സർക്കാർ അംഗീകാരം നൽകി. പ്രവർത്തനക്ഷമമായ എല്ലാ പിഎസിഎസുകളെയും ഒരു ഏകീകൃത ഇന്റർപി അധിഷ്ഠിത ദേശീയ സോഫ്റ്റ്‌വെയറിലേക്ക് സംയോജിപ്പിക്കാനും സംസ്ഥാന സഹകരണ ബാങ്കുകൾ (എസ്സിബി), ജില്ലാ കേന്ദ്ര സഹകരണ ബാങ്കുകൾ (ഡിസിബി) എന്നിവയിലൂടെ നാഷണൽ ബാങ്ക് ഫോർ അഗ്രികൾച്ചർ ആൻഡ് റൂറൽ ഡെവലപ്മെന്റുമായി (നബാർഡ്) ബന്ധിപ്പിക്കാനും ഈ സംരംഭം ലക്ഷ്യമിടുന്നു. 30 സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നുമായി 67,930 പിഎസിഎസുകൾക്ക് പദ്ധതി ഇതുവരെ അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. 28 സംസ്ഥാനങ്ങളിലും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലും ഹാർഡ്‌വെയർ വാങ്ങലുകൾ പൂർത്തിയായി, 27,049 പിഎസിഎസ് ഇപ്പോൾ ഇന്റർപി സോഫ്റ്റ്‌വെയറും 17,370 പിഎസിഎസ് പൂർണ്ണമായും കമ്പ്യൂട്ടർവൽകൃതവുമാണ്. 2022 നും

2025 നും ഇടയിൽ 28 സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും ഹാർഡ്‌വെയർ ഏറ്റെടുക്കൽ, ഡിജിറ്റൈസേഷൻ, പിന്തുണാ സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കായി 654.22 കോടി രൂപ അനുവദിച്ചു.

കൂടാതെ, ദീർഘകാല സഹകരണ വായ്പാ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന്, ഘടനയെ 13 സംസ്ഥാനങ്ങളിലും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലുമായി 1,851 കാർഷിക, ഗ്രാമവികസന ബാങ്കുകൾക്കായി (എആർഡിബി) കമ്പ്യൂട്ടർ വൽക്കരണ പദ്ധതിക്ക് സർക്കാർ അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. എ.ആർ. ഡി.ബി.കൾക്കായി ദേശീയതലത്തിൽ സോഫ്റ്റ് വെയർ വികസിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് നബാർഡ് ഈ പദ്ധതി നടപ്പാക്കും. ഹാർഡ്‌വെയർ പ്രൊവിഷൻ, ഡെവസി ഡാറ്റായുടെ ഡിജിറ്റൈസേഷൻ, ജീവനക്കാരുടെ പരിശീലനം എന്നിവ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. 2023-24, 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷങ്ങളിൽ ഹാർഡ്‌വെയർ, ഡിജിറ്റൈസേഷൻ, സപ്പോർട്ട് സിസ്റ്റം സ്ഥാപിക്കൽ എന്നിവയ്ക്കായി എട്ട് സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും 4.26 കോടി രൂപ അനുവദിച്ചു.

എൻസിഡിസി പ്രധാന പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കുകയും പിന്തുണയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ദേശീയ സഹകരണ വികസന കോർപ്പറേഷൻ (എൻസിഡിസി) രാജ്യവ്യാപകമായി സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്കും ഫെഡറേഷനുകൾക്കും സാമ്പത്തിക പിന്തുണ നൽകുന്നു. സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾക്ക് (എസ്എച്ച്ജി) വായ്പകളോ അഡ്വാൻസുകളോ നൽകുന്നതിന് ഫെഡറേഷനുകൾക്ക് എൻസിഡിസി ഫണ്ടുകൾ ആകസ്മിക ചെലുത്ത് കഴിയും. കഴിഞ്ഞ മൂന്ന് വർഷത്തിനിടെ എൻസിഡിസി 1,34,670.90 കോടി രൂപ വായ്പയായും 1,200.04

കോടി രൂപ ഗ്രാന്റായും വിതരണം ചെയ്തതായി ഓർഗനൈസേഷനിൽ നിന്നുള്ള സമീപകാല വിവരങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു.

മോഡൽ ബൈലോകൾ പിഎസിഎസിനെ 25 ബിസിനസ്സുകൾ ഏറ്റെടുക്കാൻ പ്രാപ്തമാക്കുന്നു

പഞ്ചായത്ത്, ഗ്രാമ തലങ്ങളിൽ ചലനാത്മക സാമ്പത്തിക സ്ഥാപനങ്ങളായി പ്രാഥമിക കാർഷിക ക്രെഡിറ്റ് സൊസൈറ്റികളുടെ (പിഎസിഎസ്) പങ്ക് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് സഹകരണ മന്ത്രാലയം മാതൃകാ ബൈലോകൾ അവതരിപ്പിച്ചു. സംസ്ഥാനങ്ങളുമായും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളുമായും കൂടിയാലോചിച്ച് കേന്ദ്ര സർക്കാർ മന്ത്രാലയങ്ങൾ, നബാർഡ്, ദേശീയ അസോസിയേഷനുകൾ, സംസ്ഥാന സഹകരണ ബാങ്കുകൾ, ജില്ലാ കേന്ദ്ര സഹകരണ ബാങ്കുകൾ എന്നിവയുമായി കൂടിയാലോചിച്ച് വികസിപ്പിച്ചെടുത്ത ഈ ഉപനിയമങ്ങൾ 25 ലധികം വൈവിധ്യമാർന്ന ബിസിനസ്സ് പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏറ്റെടുക്കാൻ പിഎസിഎസിനെ പ്രാപ്തമാക്കുന്നു. ഇഷ്യാനൂസുത വാടക കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കൽ, ക്ഷീര, മത്സ്യബന്ധന പ്രവർത്തനങ്ങൾ, വെയർഹൗസുകൾ സ്ഥാപിക്കൽ, ക്ഷേപ്രധാന്യങ്ങൾ, രാസവളങ്ങൾ, വിത്തുകൾ എന്നിവ സംഭരിക്കുക, എൽപിജി, സിഎൻജി, പെട്രോൾ, ഡീസൽ എന്നിവ വിതരണം ചെയ്യുക എന്നിവ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. കൂടാതെ, പിഎസിഎസിന് ഇപ്പോൾ ഹ്രസ്വകാല, ദീർഘകാല വായ്പകൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്യാനും ന്യായവില ഷോപ്പുകൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കാനും കമ്മ്യൂണിറ്റി ജീവസേചനം സുഗമമാക്കാനും വ്യാപാരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതും പൊതുവുമായ സേവന കേന്ദ്രങ്ങൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കാനും കഴിയും.

ട്രാക്ടറുകൾ, ടീലറുകൾ തുടങ്ങിയ കാർഷിക യന്ത്രങ്ങൾക്ക് ഇഷ്യാനൂസുത നിയമന സേവനങ്ങൾ നൽകാൻ പുതിയ മോഡൽ ബൈലോകൾ വിവിധോദ്ദേശ്യ പിഎസിഎസിനെ പ്രാപ്തമാക്കുന്നു. ഈ സംരംഭം കർഷക അംഗങ്ങൾക്ക് ആധുനിക ഉപകരണങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുകയും അവരുടെ കാർഷിക ഉൽപ്പാദനക്ഷമതയും വരുമാനവും വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കൂടാതെ, കർഷകർക്ക് അധികവും സുസ്ഥിരവുമായ വരുമാന സ്രോതസ്സുകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിലൂടെ അവരുടെ സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ വൈവിധ്യവൽക്കരിക്കാൻ ഇത് പിഎസിഎസിനെ അനുവദിക്കുന്നു.

***

സഹകരണ പഞ്ചസാര മേഖലയിലെ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ഫലപ്രദമായ പരിഹാരം

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനും കർഷകരുടെയും ഗ്രാമീണ മേഖലയുടെയും സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക പുരോഗതിക്കുള്ള ഒരു വാഹനമാക്കി മാറ്റുന്നതിനും രാഷ്ട്രം കാര്യമായ ശ്രമങ്ങൾ നടത്തുന്നുണ്ട്. പഞ്ചസാര വ്യവസായവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങൾ കേന്ദ്ര സർക്കാരും സഹകരണ മേഖലയും ഒരുമിച്ച് പരിഹരിക്കുകയാണ്. സഹകരണ പഞ്ചസാര സൊസൈറ്റികൾ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന ഒന്നിലധികം പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി കേന്ദ്ര സഹകരണ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഉന്നത സഹകരണ പ്രതിനിധികൾ അടുത്തിടെ യോഗം ചേർന്നിരുന്നു.

സഹകരണ മന്ത്രാലയം സെക്രട്ടറി ശ്രീ ആശിഷ് ഭൂട്ടാനിയുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ നാഷണൽ ഫെഡറേഷൻ ഓഫ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ഷുഗർ ഫാക്ടറീസ് (എൻ.എഫ്.സി.എസ്.എഫ്) ചെയർമാൻ ഹർഷവർധൻ പാട്ടിൽ, മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ പ്രകാശ് നായിക്നാവാറെ, ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ വകുപ്പ് (ഡി.എഫ്.പി.ഡി) ജോയിന്റ് സെക്രട്ടറി ശ്രീ രവിശങ്കർ, പെട്രോളിയം, പ്രകൃതിവാതക മന്ത്രാലയം ഡയറക്ടർ, ദേശീയ സഹകരണ വികസന കേന്ദ്രപ്രദേഷൻ (എൻ.സി.ഡി.സി) മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ പങ്കജ് ബൻസാൽ എന്നിവരുൾപ്പെടെ നിരവധി ഉദ്യോഗസ്ഥർ അർത്ഥവത്തായ ചർച്ചകൾ നടത്തി. പഞ്ചസാര മില്ലുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എൻ.എഫ്.സി.എസ്.എഫ് ചെയർമാൻ ഉന്നയിച്ച പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുക.

എതാനും മാസങ്ങൾക്ക് മുമ്പ് എൻ.എഫ്.സി.എസ്.എഫ് പ്രസിഡന്റ് ശ്രീ ഹർഷ് വർധൻ അന്നത്തെ കേന്ദ്ര സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷായെ അഭിസംബോധന ചെയ്ത് നടത്തിയ ഒരു പ്രസംഗത്തിൽ എംനോൾ ഉൽപ്പാദനത്തിനായി പഞ്ചസാര വഴിതിരിച്ചുവിടുന്നതിന് ഒരു പരിധി ഏർപ്പെടുത്തണമെന്നും പ്രതിമാസ സ്റ്റോക്ക് ഹോൾഡിംഗ് പരിധി പാലിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കണമെന്നും ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. ഉന്നത ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ യോഗം

- എൻ.എഫ്.സി.എസ്.എഫ് ഉന്നയിച്ച പഞ്ചസാര മില്ലുകളെക്കുറിച്ചുള്ള ആശങ്കകൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് സഹകരണ സെക്രട്ടറി ഉന്നത ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ നിന്ന് അഭിപ്രായങ്ങൾ തേടുന്നു
- സഹകരണ പഞ്ചസാര മേഖല നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള ഫലപ്രദമായ ശ്രമം

സംഘടിപ്പിക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. ഇത് പാലിച്ച് സഹകരണ സെക്രട്ടറി എൻ.എഫ്.സി.എസ്.എഫ്, ഡി.എഫ്.പി.ഡി എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ള മറ്റ് സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മേധാവികളെ വിളിച്ച് ഈ സുപ്രധാന പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. എംനോൾ ഉൽപ്പാദനത്തിൽ സഹകരണ പഞ്ചസാര മില്ലുകളുടെ വിഹിതം ഉയർത്തുന്നതിന് ഊന്നൽ നൽകുന്നു എന്നതും ശ്രദ്ധേയമാണ്.

പഞ്ചസാര മില്ലുകൾക്ക് അവരുടെ 670 ലക്ഷം ടൺ ബി-ഹെവി മൊളാസിസ് മാറ്റാൻ ഇന്ത്യൻ സർക്കാർ അനുമതി നൽകി എംനോളിലേക്ക് ഇൻവെന്ററി. ധാരാളം സഹകരണ പഞ്ചസാര മില്ലുകൾ ഇതിനകം രാജ്യത്ത് എംനോൾ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. സമീപ വർഷങ്ങളിൽ സഹകരണ പഞ്ചസാര വ്യവസായത്തിന് സർക്കാർ മതിയായ ആശ്വാസം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കർഷകർക്ക് ന്യായവും ലാഭകരവുമായ വില (എഫ്.ആർ.പി) അല്ലെങ്കിൽ സ്റ്റേറ്റ് അഡ്വാൻസ്ഡ് പ്രൈസ് (എസ്.എഫ്.പി) എന്നിവയേക്കാൾ കൂടുതൽ വില നൽകുന്ന സഹകരണ പഞ്ചസാര മില്ലുകൾ അധിക ആദായനികുതി

നൽകില്ലെന്ന് സർക്കാർ പ്രഖ്യാപിച്ചു.

2016-17 മുല്യനിർണ്ണയ വർഷത്തിന് മുമ്പ് കരിമ്പ് കർഷകർക്ക് നൽകിയ പേയ്മെന്റുകൾ കുറയ്ക്കാനുള്ള കഴിവ് സഹകരണ പഞ്ചസാര സൊസൈറ്റികൾക്ക് നൽകിയും സഹകരണ പഞ്ചസാര മില്ലുകൾക്ക് മൊത്തം 10,000 കോടിയിലധികം രൂപ ആശ്വാസം നൽകിയും 2023-24 ലെ കേന്ദ്ര ബജറ്റിൽ സർക്കാർ ദീർഘകാല പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിച്ചു. ഇഫ്കോ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ ഡോ.ഉദയ് ശങ്കർ അവസരിച്ച് ഇഫ്കോ ആസ്ഥാനം സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ ഉന്നത സഹകരണ പഞ്ചസാര മിൽ എക്സിക്യൂട്ടീവുകളുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി, അവിടെ കരിമ്പ് ഉൽപ്പാദനത്തിൽ ഇഫ്കോ നാനോ വളങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തെക്കുറിച്ച് സംസാരിച്ചു. കരിമ്പ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിളകളിൽ ഇഫ്കോയുടെ അന്ത്യാധുനിക ഉല്പന്നങ്ങളായ നാനോ ഡി.എഫി, നാനോ യൂറിയാ പ്ലസ് എന്നിവയുടെ ഉപയോഗത്തെക്കുറിച്ച് സഹകരണ ഡോ.അവസരിച്ച് സഹകരണ പ്രതിനിധികളുമായി ഫലപ്രദമായ സംഭാഷണം നടത്തി.

***

മനുഷ്യക്ഷേമവും പങ്കിട്ട പൈതൃകവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് ആഗോള ഐക്യത്തിന് ആഹ്വാനം

■ ഇപ്പോൾ യൂനെസ്കോയുടെ ലോക പൈതൃക പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന മൊയ്തം അതിന്റെ സവിശേഷവും സമാനതകളില്ലാത്തതുമായ പ്രാധാന്യം കൊണ്ട് വേറിട്ടുനിൽക്കുന്നു.

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

46-ാമത് ലോക പൈതൃക സമിതി യോഗത്തിന് ആതിഥേയത്വം വഹിക്കാനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ പങ്കിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി അഭിമാനം പ്രകടിപ്പിച്ചു. ന്യൂഡൽഹിയിലെ ഭാരത മണ്ഡപം കോംപ്ലക്സിൽ നടന്ന ഉദ്ഘാടനച്ചടങ്ങിൽ സംസാരിച്ച പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദി, ഭരതത്തിൽ ആദ്യമായി നടക്കുന്ന സമ്മേളനം പുതിയ ചരിത്രങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ ഒരുങ്ങുകയാണെന്നും ഇത് ദേശീയ അഭിമാനത്തിന്റെ കാര്യമാണെന്നും എടുത്തുപറഞ്ഞു.

യൂനെസ്കോ ഡയറക്ടർ ജനറൽ ഓഡ്രി അസോലെ, ലോക പൈതൃക സമിതി ചെയർമാൻ വിശാൽ ശർമ എന്നിവരുൾപ്പെടെ 150 ലധികം രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള 2,000 ത്തിലധികം അന്താരാഷ്ട്ര ദേശീയ പ്രതിനിധികൾ പരിപാടിയിൽ പങ്കെടുത്തു. കൂടാതെ, ലോക പൈതൃക യുവ പ്രൊഫഷണലുകൾക്കും ലോക പൈതൃക സെറ്റ് മാനേജർമാർക്കുമായി ഒരു കോൺഫറൻസ് സംഘടിപ്പിച്ചു.

ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും പഴക്കം ചെന്ന നാഗരികതകളിലൊന്നായ ഇന്ത്യയിലാണ് ഈ സമ്മേളനം നടക്കുന്നതെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദി തന്റെ പ്രസംഗത്തിൽ

ഈണിപ്പറഞ്ഞു. സമകാലിക ഇന്ത്യയുടെ എല്ലാ വശങ്ങളും അതിന്റെ സമ്പന്നമായ ചരിത്ര പാരമ്പര്യത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. യൂനെസ്കോയുടെ ലോക പൈതൃക പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനായി വടക്കുകിഴക്കൻ ഇന്ത്യയിലെ മൊയ്തമിനെ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്തതും മോദി ആഘോഷിച്ചു. "ഇത് ഇന്ത്യയുടെ 43-ാമത്തെ ലോക പൈതൃക സൈറ്റും വടക്കുകിഴക്കൻ ഇന്ത്യയിൽ നിന്ന് സാംസ്കാരിക ലോക പൈതൃക പദവി ലഭിക്കുന്ന ആദ്യത്തെ പ്രദേശവുമാണ്," മൊയ്തത്തിന്റെ അതുല്യമായ സാംസ്കാരിക പ്രാധാന്യം കൂടുതൽ അംഗീകാരത്തിലേക്കും താൽ പര്യത്ഥിലേക്കും നയിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം ശുഭാപ്തിവിശ്വാസം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

ഇന്ത്യൻ പൈതൃകത്തിന്റെ ശ്രദ്ധേയമായ എഞ്ചിനീയറിംഗ് നേട്ടങ്ങൾ

ഇന്ത്യയുടെ സമ്പന്നമായ പാരമ്പര്യം ആഗോള പ്രതിനിധികൾക്ക് മുന്നിൽ ഉയർത്തിക്കാട്ടിയ ശ്രീ മോദി, കഴിഞ്ഞ കാലത്തെ ശ്രദ്ധേയമായ എഞ്ചിനീയറിംഗ് നേട്ടങ്ങൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകി. സമുദ്രനിരപ്പിൽ നിന്ന് 3,500 മീറ്റർ ഉയരത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന എട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിലെ കോദാർനാഥ് ക്ഷേത്രം കനത്ത മഞ്ഞുവീഴ്ച

കാരണം അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിന് വെല്ലുവിളി ഉയർത്തുന്ന സ്ഥലമാണെന്ന് അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. രാജാ ചോളൻ നിർമ്മിച്ച ഭക്ഷണേന്ത്യയിലെ ബൃഹദീശ്വരർ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ അതിശയകരമായ വാസ്തുവിദ്യയെയും ശില്പശൈലിയും മോദി പ്രശംസിച്ചു. ബി.സി 3000 മുതൽ ബി.സി 1500 വരെയുള്ള ഗുജറാത്തിലെ യോളവീര, ലോത്തൽ തുടങ്ങിയ പുരാതന സ്ഥലങ്ങളിലെ നൂതന നഗരസൂത്രണ, ജല മാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനങ്ങൾ അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി.

ഇന്ത്യയുടെ ചരിത്രപരമായ ധാരണ സാധാരണ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനേക്കാൾ അഗാധവും വിശദവുമാണെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. സാങ്കേതിക മുന്നേറ്റങ്ങളും സമീപകാല കണ്ടെത്തലുകളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പുതിയ സമീപനങ്ങൾക്കായി അദ്ദേഹം വാദിച്ചു. 4,000 വർഷം പഴക്കമുള്ള കൂതിരവണ്ടി അടുത്തിടെ കണ്ടെത്തിയ സംഭവം എടുത്തുപറഞ്ഞ അദ്ദേഹം ഇന്ത്യയുടെ ചരിത്രം ഗ്രഹിക്കാൻ പക്ഷപാതരഹിതമായ പുതിയ ആശയങ്ങളുടെ ആവശ്യകത ഈണിപ്പറഞ്ഞു. പൈതൃകത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം ഈണിപ്പറഞ്ഞ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു, "പൈതൃകം കേവലം ചരിത്രമല്ല, മറിച്ച് മാനവികതയുടെ പങ്കിട്ട അവബോധമാണ്."

ചരിത്രപരമായ സെറ്റുകൾ നിലവിലെ ഭൗമരാഷ്ട്രീയ പ്രശ്നങ്ങൾക്കുപുറത്തേക്ക് ഞങ്ങളുടെ കാഴ്ചപ്പാട് ഉയർത്തുന്നു. 350 ലധികം പൈതൃക വസ്തുക്കൾ അടുത്തിടെ ഇന്ത്യയിലേക്ക് തിരിച്ചയച്ചതായും പ്രധാനമന്ത്രി പറഞ്ഞു.

പൈതൃകത്തെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച് സർക്കാർ: 10 വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഒരു പുതിയ ഫ്ലൈവർ റ്റി

ഇന്ത്യൻ പൈതൃകത്തെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള കഴിഞ്ഞ ദശകത്തിലെ ഭാരത സർക്കാരിന്റെ പ്രതിബദ്ധത ഊന്നിപ്പറഞ്ഞ പ്രധാനമന്ത്രി, കാശി വിശ്വനാഥ ഇടനാഴി, ശ്രീരാമ ക്ഷേത്രം, ഉജ്ജയിൻ മഹാകൽ, പുരാതന നൂറ്റാണ്ട സർവ്വകലാശാലയുടെ ആധുനിക കാമ്പസ് തുടങ്ങിയ പരിവർത്തന പദ്ധതികൾ എടുത്തുപറഞ്ഞു. പൈതൃകത്തോടുള്ള ഇന്ത്യയുടെ സമർപ്പണം മാനവികതയെ സേവിക്കാനുള്ള മനോഭാവത്തെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. എല്ലാവരുടെയും ക്ഷേമം പ്രതിഗണിക്കുന്നതിന് ഇന്ത്യൻ സംസ്കാരം ഊന്നൽ നൽകുന്നു.

പൗരാണിക പൈതൃകത്തിന്റെ കേന്ദ്രമായി ന്യൂഡൽഹിയെ പരാമർശിച്ച പ്രധാനമന്ത്രി, നഗരത്തിന്റെ സമ്പന്നമായ ചരിത്രം ഓരോ വഴിത്തിരിവിലും പ്രകടമാണെന്ന് ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. ഇന്ത്യയുടെ നൂതന മെറ്റലർജിക്കൽ കഴിവുകളുടെ ഉദാഹരണമായി 2,000 വർഷം പഴക്കമുള്ള ഇരുമ്പ് തൂണിനെ അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. ഇന്ത്യയുടെ

പൈതൃകം ചരിത്രപരം മാത്രമല്ല, ശാസ്ത്രീയവുമാണെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി പറഞ്ഞു. ആഗോള ക്ഷേമത്തിനായി പൈതൃകത്തിന്റെ സാധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തണമെന്നും ബന്ധങ്ങൾ പരിപോഷിപ്പിക്കാനും പരസ്പര ധാരണ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും അദ്ദേഹം ആഹ്വാനം ചെയ്തു.

“പരസ്പരം പൈതൃകം ആഘോഷിക്കുന്നതിനും, മനുഷ്യക്ഷേമം മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുന്നതിനും, ടൂറിസം പ്രോത്സാഹനത്തിലൂടെ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും ഒന്നിക്കാനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ ആഹ്വാനമാണിത്,” പ്രധാനമന്ത്രി പറഞ്ഞു.

ഇന്ത്യയുടെ ശാസ്ത്ര പൈതൃകം, യോഗ, ആയുർവേദം എന്നിവ ലോകം അംഗീകരിക്കുന്നു

ഇന്ത്യയുടെ ശാസ്ത്രീയ പൈതൃകം, യോഗ, ആയുർവേദം എന്നിവ ലോകവ്യാപകമായി സ്വീകരിക്കുന്നത് എടുത്തുകാണിച്ചുകൊണ്ട് ആഗോള ക്ഷേമത്തോടുള്ള ഇന്ത്യയുടെ പ്രതിബദ്ധത പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദി അടിവരയിട്ടു. ഇന്ത്യ ആതിഥേയത്വം വഹിച്ച ജി-20 ഉച്ചകോടിയിലെ പ്രമേയമായ ‘ഒരു ലോകം, ഒരു കുടുംബം, ഒരു ഭാവ്’ എന്ന വിഷയത്തെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം ചിന്തിക്കുകയും ‘വസുധൈവ കുടുംബകം’ (ലോകം ഒരു കുടുംബം) എന്ന ഇന്ത്യയുടെ കാഴ്ചപ്പാട് ആവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. അന്താരാഷ്ട്ര സൗരോർജ്ജ സഖ്യം, മിഷൻ ലൈഫ്

തുടങ്ങിയ ഭാരതീയ സംരംഭങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹം ഊന്നൽ നൽകി. ആഗോള പൈതൃകം സംരക്ഷിക്കാനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ ഉത്തരവാദിത്തം ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു.

ശേഷി വികസനം, സാങ്കേതിക സഹായം, ലോക പൈതൃക സ്ഥലങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം എന്നിവ ലക്ഷ്യമിട്ട് യുനെസ്കോ ലോക പൈതൃക കേന്ദ്രത്തിന് ഒരു ദശലക്ഷം ഡോളർ സംഭാവന നൽകുമെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഇന്ത്യയിലെ യുവ പ്രൊഫഷണലുകൾക്കായി വേൾഡ് ഹെറിറ്റേജ് മാനേജ്മെന്റിൽ ഒരു സർട്ടിഫിക്കറ്റ് പ്രോഗ്രാമിനുള്ള പദ്ധതികളും അദ്ദേഹം വെളിപ്പെടുത്തി. ഇന്ത്യയുടെ സാംസ്കാരികവും സൃഷ്ടിപരവുമായ വ്യവസായങ്ങൾ ആഗോള വളർച്ചയിൽ നിർണായക പങ്കു വഹിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം ആത്മവിശ്വാസം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

കൂടാതെ, ഇന്ത്യയുടെ സമ്പന്നമായ സാംസ്കാരിക പൈതൃകം, പുരാതന നാഗരികത, ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ വൈവിധ്യം, വിനോദസഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങൾ, വിവരസാങ്കേതികവിദ്യയിലെയും അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങളിലെയും ആധുനിക മുന്നേറ്റങ്ങൾ എന്നിവ ഉയർത്തിക്കാട്ടുന്നതിനായി ‘ഇൻകെഡിബിൾ ഇന്ത്യ’ ഏകസിബിഷൻ സംഘടിപ്പിക്കുന്നു.

ഗ്രാമവികസനത്തിന് സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ

- ഇന്ത്യയിൽ 8.5 ലക്ഷം സഹകരണ സംഘങ്ങളും 29 കോടി അംഗങ്ങളും
- 1.25 ലക്ഷം കോടി രൂപയുടെ ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ഭക്ഷ്യ സംഭരണ പദ്ധതി

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

സഹകരണ മേഖലയുടെ സ്വാധീനം രാജ്യത്തുടനീളം വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. രാജ്യത്തിന്റെ വികസനം സഹകരണ മേഖലയെ മാത്രം ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ഭാരത സർക്കാർ തുടർച്ചയായ ദിശാബോധവും ഗതിവേഗവും വിപുലീകരണവും നൽകുന്നു. പൂനെയിലെ വൈകുണ്ഠ മേത്ത നാഷണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് മാനേജ്മെന്റിന്റെ ബിരുദാനന്തര കേന്ദ്ര സഹകരണ സഹമന്ത്രി ശ്രീ മുരളീധർ മൊഹോൾ അടുത്തിടെ ഈ വസ്തുതകൾ വെളിപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. സഹകരണ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ 'സഹകാർ സേ സമൃദ്ധി' കാഴ്ചപ്പാടിന് അനുസൃതമായാണ് വാംനികോമിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസ പരിപാടിയെന്ന് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിൽ വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്ന പിജിസിഎഫ്-എബിഎഫ് പ്രോഗ്രാമിന്റെ 30-ാം ബാച്ചിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ബിരുദം നൽകിക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. സഹകരണ മേഖലയിൽ യുവാക്കളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും പ്രാവിണ്യമുള്ളവരാക്കുന്നതിൽ സുപ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹം കൂട്ടിച്ചേർത്തു. ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ മാർഗനിർദ്ദേശപ്രകാരവും കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രി അമിത് ഷായുടെ നേതൃത്വത്തിലും സഹകരണ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ മുൻകൈയിലും പിന്തുണയിലും സഹകരണ മേഖല വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഗണ്യമായ

സംഭാവനകൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യൻ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയിൽ സഹകരണ മേഖലയുടെ പ്രാധാന്യം ഊന്നിപ്പറഞ്ഞ ശ്രീ മുരളീധർ, രാജ്യത്ത് 29 കോടി അംഗങ്ങളുള്ള 8.5 ലക്ഷത്തിലധികം സഹകരണ സംഘങ്ങളുണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞു. സഹകരണ മന്ത്രാലയം സ്ഥാപിതമായതിന് ശേഷം കഴിഞ്ഞ മൂന്ന് വർഷത്തിനിടെ നിരവധി സുപ്രധാന സംഭവവികാസങ്ങൾ ശ്രീ അമിത് ഷായുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

ഗ്രാമീണ സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക വികസനത്തിന് സഹകരണ മേഖലയുടെ സംഭാവനയെക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കവെ, കഴിഞ്ഞ മൂന്ന് വർഷത്തിനിടെ സഹകരണ മേഖലയെ ഉയർത്തുന്നതിന് സഹകരണ മന്ത്രാലയം ശ്രദ്ധേയമായ നിരവധി സംരംഭങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുണ്ടെന്ന് ശ്രീ മുരളീധർ പറഞ്ഞു. പ്രൈമറി അഗ്രികൾച്ചറൽ ക്രെഡിറ്റ് സൊസൈറ്റികൾ (പിഎസിഎസ്) മുതൽ പരമോന്നത സഹകരണ സംഘങ്ങൾ വരെയുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് പരാമർശിച്ച അദ്ദേഹം, രാജ്യത്തെ എല്ലാ സജീവ സഹകരണ സംഘനകളും കമ്പ്യൂട്ടർവത്കരിക്കപ്പെട്ടതായി പ്രസ്താവിച്ചു. ഒരു ലക്ഷം കോടി രൂപയുടെ സാമ്പത്തിക ചെലവുള്ള സഹകരണ മേഖലയിൽ ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ഭക്ഷ്യ സംഭരണ പദ്ധതിക്ക് സഹകരണ മന്ത്രാലയം തുടക്കമിട്ടു. അതിന്റെ നടപ്പാക്കൽ അതിവേഗം പുരോഗമിക്കുന്നു. ഈ പദ്ധതി രാജ്യത്തിന്റെ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ മെച്ചപ്പെടുത്തുകയും വിളനാശം കുറയ്ക്കുകയും കർഷകർക്ക്

സാമ്പത്തിക സുരക്ഷ നൽകുകയും ചെയ്യും. പ്രധാനമന്ത്രി നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ 'സഹകാർ സേ സമൃദ്ധി' എന്ന കാഴ്ചപ്പാട് സാക്ഷാത്കരിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് പുതിയ സഹകരണ നയത്തിന് രൂപം നൽകുന്നത്. 2024-25 ലെ കേന്ദ്ര ബജറ്റിലാണ് പുതിയ ദേശീയ സഹകരണ നയം രൂപീകരിക്കുമെന്ന് സർക്കാർ പ്രഖ്യാപിച്ചത്. ഇത് ഗ്രാമീണ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ വളർച്ചയെ ഉയർത്തുകയും അടിമതിയിൽ സഹകരണ സംഘങ്ങളെ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യും. കൂടാതെ, ഇത് ഗണ്യമായ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കും.

വൈകുണ്ഠ മേത്ത നാഷണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് മാനേജ്മെന്റ് (വാംനികോം) ബിരുദ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് 100% പ്ലേസ്മെന്റുകൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തു. പൂനെയിലെ ഏറ്റവും മികച്ച സർക്കാർ ബിസിനസ് സ്കൂളായും രാജ്യത്തെ മികച്ച 25 ബിസിനസ് സ്കൂളുകളിൽ ഒന്നായും വാംനികോം തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു. ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് സഹകരണ മന്ത്രാലയം രണ്ട് ലക്ഷം രൂപ സ്കോളർഷിപ്പ് നൽകുന്നുണ്ട്. അമൃത്, നാഫെഡ്, ഇഫ്കോ, എൻസിസിഎഫ്, ബിഎഫ്ഐഎൽ, ഓറ്റ റാലിസ്, ഡിസിഎഫ് ശ്രീറാം, ധനുക, ദീപക് ഫെർട്ടിലൈസേഴ്സ് തുടങ്ങിയ വിവിധ മേഖലകളിൽ നിന്നുള്ള പ്രശസ്ത കമ്പനികൾ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പ്ലേസ്മെന്റ് വാഗ്ദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

***

ഐസിഎ ഗ്ലോബൽകോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് കോൺഫറൻസ് 2024ന് ഇന്ത്യ ആതിഥേയത്വം വഹിക്കും

- ന്യൂയോർക്കിലെ ഐക്യരാഷ്ട്രസഭാ ആസ്ഥാനത്ത് ഇന്ത്യൻ സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ ഭീഷണി പ്രതിധ്വനിച്ചു
- ലോകനേതാക്കളെ ഐസിഎ യോഗത്തിലേക്ക് ക്ഷണിച്ച് ദിലീപ് സംഘാനി
- 130 വർഷത്തെ സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിലാദ്യമായാണ് ഇന്ത്യ ആഗോള സഹകരണ സമ്മേളനത്തിന് ആതിഥേയത്വം വഹിക്കുന്നത്.

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

സഹകരണ പ്രസ്ഥാനം ആഗോളാടിസ്ഥാനത്തിൽ ശക്തി പ്രാപിക്കുകയാണ്. ഇന്ത്യൻ സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് ഇതിൽ നിർണായക പങ്ക് വഹിക്കാനുണ്ട്. 2025 അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷമായി പ്രഖ്യാപിക്കാനുള്ള ശ്രമം ആരംഭിച്ചു. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ, ജൂലൈ 6 ന് ന്യൂയോർക്കിലെ ഐക്യരാഷ്ട്ര യൂഎൻ ആസ്ഥാനത്തിൽ പരിപാടിയുടെ സോഫിറ്റ് ലോഞ്ച് നടന്നു. ഇഫ്കോയുടെയും എൻ.സി.യു.ഐയുടെയും പ്രസിഡന്റ് ശ്രീ ദിലീപ് സംഘാനിയുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ഇന്ത്യൻ പ്രതിനിധി സംഘം സോഫിറ്റ് ലോഞ്ച് പരിപാടിയിൽ പങ്കെടുത്തു. ഡൽഹിയിൽ നടക്കുന്ന ഗ്ലോബൽ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് കോൺഫറൻസിൽ പങ്കെടുക്കാൻ ലോകത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള സഹകരണ പ്രതിനിധികളെ ക്ഷണിച്ചു. സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ 130 വർഷത്തെ ചരിത്രത്തിൽ ആദ്യമായാണ് ഐസിഎ ഗ്ലോബൽ കോൺഫറൻസിന് ഇന്ത്യ ആതിഥേയത്വം വഹിക്കുന്നത്.

അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷം 2025, ഡൽഹിയിൽ നടക്കുന്ന ഗ്ലോബൽ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് കോൺഫറൻസിൽ ഔദ്യോഗികമായി

ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യും. സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ ആഗോള സമ്മേളനം 2024 നവംബർ 25 മുതൽ 30 വരെ ഇന്ത്യയുടെ തലസ്ഥാനമായ ഡൽഹിയിൽ നടക്കുമെന്ന് യോഗത്തെ അഭിസംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ട് ശ്രീ ദിലീപ് സംഘാനി പറഞ്ഞു. സഹകരണ സംഘങ്ങളിലൂടെ വിവിധ മേഖലകളിലെ പുരോഗതിക്ക് വഴിയൊരുക്കുകയും തൊഴിലവസരങ്ങളും വികസനവും സൃഷ്ടിക്കാൻ സമ്മേളനം സഹായിക്കുകയും ചെയ്യും. ലോകനേതാക്കൾ, യൂഎൻ പ്രതിനിധികൾ, നയരൂപകർത്താക്കൾ, വിശിഷ്ടാതിഥികൾ എന്നിവരെ ഐസിഎ യോഗത്തിൽ പങ്കെടുക്കാൻ ക്ഷണിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിലവിലുള്ളതും ഭാവിയുള്ളതുമായ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി സഹകരിക്കുക, പരിശീലനം, സംരംഭങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പ്, പൊതുജന അവബോധ സെമിനാറുകൾ തുടങ്ങിയവ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനായി നിരവധി രാജ്യങ്ങളിൽ ദേശീയ തലത്തിൽ പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെന്നും ശ്രീ സംഘാനി കൂട്ടിച്ചേർത്തു. സഹകരണ മന്ത്രാലയം രൂപീകരിച്ച അഞ്ച് വർഷത്തിനുള്ളിൽ ആഗോള സഹകരണ കോൺഫറൻസിലേക്ക്

ഇന്ത്യയെ തിരഞ്ഞെടുത്തത് ഇന്ത്യൻ സഹകരണ മേഖലയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അഭിമാനകരമാണ്.

300 ദശലക്ഷം അംഗങ്ങളുള്ള ഇന്ത്യൻ സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയിലെ ഇന്ത്യയുടെ സ്ഥിരം മിഷൻ തലവൻ ശ്രീ ആർ രവിന്ദ്ര എടുത്തുപറഞ്ഞു. "രണ്ടാം അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷത്തിന്റെ ബഹുമാനാർത്ഥം ഈ വർഷം അവസാനം ന്യൂഡൽഹിയിൽ അന്താരാഷ്ട്ര സമ്മേളനത്തിന് ആതിഥേയത്വം വഹിക്കാൻ അവസരം ലഭിച്ചതിൽ ഞങ്ങൾ അങ്ങേയറ്റം സന്തുഷ്ടരാണ്. മികച്ച സമ്പ്രദായങ്ങൾ പങ്കിടാനും സഹകരണത്തിന്റെ പുതിയ മേഖലകൾ പര്യവേക്ഷണം ചെയ്യാനും പരസ്പരം അറിവ് നേടാനും കോൺഫറൻസ് ഞങ്ങളെ പ്രാപ്തരാക്കുമെന്ന് ഞങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ നേട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ചും പ്രാധാന്യത്തെക്കുറിച്ചും അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി ലോകമെമ്പാടുമുള്ള സഹകരണ സംഘടനകൾ ജൂലൈ 6 ന് അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ ദിനം ആചരിച്ചു.

മംഗോളിയയിലെയും കെനിയയിലെയും സ്ഥിരം മിഷനുകളുമായി സഹകരിച്ച് യുണൈറ്റഡ് നേഷൻസ് കമ്മിറ്റി

ഐസിഎ സമ്മേളനം

ഫോർ ദി പ്രൊമോഷൻ ആൻഡ് അഡ്വാൻസ്‌മെന്റ് ഓഫ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് (കോപാക്) യൂണിൻ ഉന്നിതതല പൊളിറ്റിക്കൽ ഫോറത്തിൽ സോഫ്റ്റ് ലോഞ്ച് ഇവൻറിൻ ആതിഥേയത്വം വഹിച്ചു. യൂണിൻ സഹകരണ വികസന ചർച്ചകളും പ്രമേയങ്ങളും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് മംഗോളിയ നടത്തുന്ന ശ്രമങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഉദ്ഘാടന സമ്മേളനത്തിൽ ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയിലെ മംഗോളിയയുടെ സ്ഥിരം പ്രതിനിധി അക്ബയർ സ്വാന്ദോർജ്ജ് സംസാരിച്ചു. അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷത്തിന്റെ സ്മരണയ്ക്കായി, ആഘോഷങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിന് ദേശീയ, പ്രാദേശിക കമ്മിറ്റികൾ സ്ഥാപിക്കാൻ സഹ അംഗരാജ്യങ്ങളോടും സ്ഥാപനങ്ങളോടും ഞങ്ങൾ അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു. കെനിയയുടെ ജിഡിപിയുടെ 23% സഹകരണ മേഖലയിൽ നിന്നാണ് വരുന്നതെന്ന് യൂണിനിലെ കെനിയയുടെ ഡെപ്യൂട്ടി സ്ഥിരം പ്രതിനിധി ക്വ. നജാംബി കിയുകിയെ ന്യാംദോർജ്ജ് അറിയിച്ചു.

സാമ്പത്തിക പരിവർത്തനത്തിനും സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനും എല്ലാ തലങ്ങളിലും സാമ്പത്തിക, പരിവർത്തന അജണ്ട ചട്ടക്കൂടിന്റെ പ്രധാന സതംഭമായി കെനിയ സഹകരണ സംഘങ്ങളെ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. സഹകരണ സംഘങ്ങൾ മെച്ചപ്പെട്ട ലോകം കെട്ടിപ്പടുക്കുന്നു എന്ന അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷ (ഐവൈസി) മുദ്രാവാക്യത്തിൽ പ്രസ്ഥാനം അഭിമാനിക്കുന്നുവെന്ന് പ്രതിനിധികളെ അഭിസംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ട് ഇന്റർ നാഷണൽ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് അസോസിയേഷൻ (ഐസിഎ) പ്രസിഡന്റ് എരിയൽ ഗാർകോ പറഞ്ഞു. സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മൂല്യങ്ങളും തത്വങ്ങളും സുസ്ഥിര വികസനത്തിന് നേരിട്ട് പ്രസക്തമാക്കുന്നുവെന്ന് യുണൈറ്റഡ് നേഷൻസ് ഇക്കണോമിക് ആൻഡ് സോഷ്യൽ കൗൺസിൽ (ഇക്കോസോക്) പ്രസിഡന്റ് പോള നർവേസ് ആഗോള ആശങ്കകളെ അഭിസംബോധന ചെയ്തു. പങ്കാളിത്തപരമായ തിരുമാനമെടുക്കൽ, ജനാധിപത്യ അംഗങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണം, സമത്വം, ഐക്യഭാവവും, സഹകരണം, കമ്മ്യൂണിറ്റി ആശങ്ക എന്നിവയാണ് സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ പിന്തുണയ്ക്കുകയും ലോകത്തെ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് സംഭാവന നൽകാൻ അവരെ

പ്രാപ്തരാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന അവശ്യ ആശയങ്ങൾ. നിലവിലെ പ്രതിസന്ധികളെ നേരിടാൻ ലോകത്തെ സഹായിക്കുന്നതിന് ഈ അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങൾ കൂടുതൽ വ്യാപകമായി പ്രചരിപ്പിക്കണം. 2025 അവസാനത്തോടെ സഹകരണ അവബോധവും അംഗീകാരവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രവർത്തിക്കുന്ന സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, യൂണിൻ എജൻസികൾ, മറ്റ് പങ്കാളികൾ എന്നിവരെ ഈ പരിപാടി ഒരുമിച്ച് കൊണ്ടുവരും. സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും കൈവരിക്കുന്നതിനുമുള്ള അവരുടെ ശ്രമങ്ങളിൽ, ഇത് കൂടുതൽ പ്രാപ്തമായ അന്തരീക്ഷം സ്ഥാപിക്കുകയും അംഗരാജ്യങ്ങളെ ചികച്ച രീതിയിൽ പിന്തുണയ്ക്കുകയും ചെയ്യും.

ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടക്കാനിരിക്കുന്ന ഐസിഎ ഗ്ലോബൽ കോൺഫറൻസിനെക്കുറിച്ച് ചടങ്ങിൽ പങ്കെടുത്ത ഐസിഎ ഡയറക്ടർ ജനറൽ ജെറോൺ ഡഗ്ലസ് ചർച്ച ചെയ്തു. ചന്ദ്രപാൽ സിംഗ് യാദവ്, നാഷണൽ അഗ്രികൾച്ചറൽ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് മാർക്കറ്റിംഗ് ഫെഡറേഷൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ (നാഫെഡ്) പ്രസിഡന്റ് ശ്രീ ജേതാഭായ് അഹിർ, എൻസിയുഐ വൈസ് പ്രസിഡന്റ് ഡോ. ബിജേന്ദ്ര സിംഗ്, ഐസിബിഎ, എസിയുഐ പ്രസിഡന്റ് ശ്രീ ഭീമ സുബ്രഹ്മണ്യം എന്നിവരുൾപ്പെടെ നിരവധി പ്രമുഖ സഹകരണ വ്യക്തിത്വങ്ങൾ, ഇഫ്കോ ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ശ്രീ സുധീർ മഹാജൻ, ഡെപ്യൂട്ടി ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് (എർവിയുഐ), ജോയിന്റ് ജനറൽ മാനേജർ (കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ഡെവലപ്മെന്റ്) ശ്രീ സന്തോഷ് കുമാർ ശുക്ല എന്നിവരും ഇന്ത്യൻ പ്രതിനിധി സംഘത്തിലുണ്ടായിരുന്നു.

വികസനത്തിൽ സഹകരണ സംഘങ്ങൾ പ്രധാന പങ്കു വഹിക്കുന്നു

യൂണിനിലെ ഇന്ത്യയുടെ സ്ഥിരം മിഷൻ തലവൻ ശ്രീ ആർ രവീന്ദ്ര ഇന്ത്യയുൾപ്പെടെ വിവിധ രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ഐസിഎ പ്രതിനിധികളെ ന്യൂയോർക്കിലെ തന്റെ ഓഫീസിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചു. ഇന്ത്യൻ സഹകരണ സംഘങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ ലോകമെമ്പാടുമുള്ള പ്രതിനിധികളുമായി പങ്കുവെച്ച അദ്ദേഹം നവംബറിൽ നടക്കുന്ന ഐസിഎയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ എല്ലാവരെയും ന്യൂഡൽഹിയിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിലും സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷായുടെ മാർഗനിർദ്ദേശത്തിലും ഇന്ത്യൻ സഹകരണ മേഖലയിൽ നടത്തിയ ശ്രമങ്ങളെയും അദ്ദേഹം പ്രശംസിച്ചു. ഈ അവസരത്തിൽ ഐസിഎ മേധാവി ഏരിയൽ ഗാർകോ, ഇഫ് കോ പ്രസിഡന്റ് ശ്രീ ദിലീപ് സംഘാനി, മറ്റ് പ്രഭാഷകർ എന്നിവർ ആഗോള, ഇന്ത്യൻ സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ ഏറ്റവും പുതിയ നേട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ച് എല്ലാവരെയും അറിയിച്ചു. ദേശീയ തലത്തിലും ആഗോളതലത്തിലും സഹകരണ പ്രസ്ഥാനം മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുന്നതിനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ പ്രതിബദ്ധതയാണ് ഈ നിർണ്ണായക പരിപാടിയിൽ ഇന്ത്യൻ പ്രതിനിധി സംഘത്തിന്റെ സാന്നിധ്യം പ്രകടമാക്കിയത്. ആഗോളതലത്തിൽ സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ സഹകരണവും പിന്തുണയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടുള്ള ചർച്ചകളിലും പ്രവർത്തനങ്ങളിലും പ്രതിനിധികൾ പങ്കെടുത്തു.

♦ ♦ ♦

800 ഗ്രാമങ്ങൾക്ക് 25 ശതമാനം സബ്സിഡിയോടെ നാനോ വളങ്ങൾ നൽകാനൊരുങ്ങി ഇഫ്കോ.

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

ഇഫ്കോയുടെ നാനോ ശ്രേണി ആഭ്യന്തരമായും അന്തർദ്ദേശീയമായും വലിയ തരംഗമാണ് സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇഫ്കോയുടെ അത്ഭുതകരമായ മുന്നേറ്റങ്ങൾ കർഷകർക്ക് കൂടുതൽ പ്രാപ്യമാക്കുന്നതിനായി ജൂലൈ 1 ന് നാനോ ഫെർട്ടിലൈസർ യൂസേജ് പ്രൊമോഷൻ മഹാഭീയാൻ ആരംഭിച്ചു. ഈ കമ്പയിനിന് കീഴിൽ, നാനോ യൂറിയ, നാനോ ഡിഫിഫി, സാഗരിക എന്നിവ പ്രധാന ഉൽപ്പന്നങ്ങളായ നാനോ ശ്രേണി 25% ഗ്രാന്റ് തുകയിൽ കർഷകർക്ക് ലഭ്യമാകും. പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദവും മണ്ണ് സംരക്ഷണവും ചെലവ് കുറഞ്ഞതുമായ നാനോ സിരിസ് രാജ്യത്തുടനീളം മികച്ച ഫലങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നു. കുറഞ്ഞ ചെലവിൽ കർഷകർ ഉയർന്ന ഉൽപാദനക്ഷമത കാണുന്നു. നാനോ സിരിസിലെ മറ്റൊരു മികച്ച കണ്ടുപിടുത്തമായ നാനോ യൂറിയ പ്ലസും ഇഫ്കോ അവതരിപ്പിച്ചു.

■ ജൂലൈ 1 മുതൽ ഇഫ്കോ 100 ദിവസത്തെ നാനോ വളം പ്രമോഷൻ കാമ്പെയ്ൻ ആരംഭിക്കുന്നു

ഡോണുകൾ വഴി നാനോ റേഞ്ച് എങ്ങനെ സ്പ്രേ ചെയ്യാമെന്ന് എല്ലാ കർഷകർക്കും വലിയ തോതിൽ പരിശീലനം നൽകുന്നുണ്ട്.

അതുപോലെ നാനോ ഫെർട്ടിലൈസർ യൂസേജ് പ്രൊമോഷനിൽ ഇഫ്കോ 200 മോഡൽ നാനോ വില്ലേജ് ക്ലസ്റ്ററുകൾ തിരഞ്ഞെടുത്തു. 800 ഗ്രാമങ്ങളിലെ കർഷകർക്ക് നാനോ യൂറിയ പ്ലസ്, നാനോ ഡിഫിഫി, സാഗരിക എന്നിവയ്ക്ക് 25% സബ്സിഡി നൽകുന്നു. കർഷകർക്ക് ഇപ്പോൾ അവരുടെ വയലുകളിൽ നാനോ വളങ്ങൾ പരമാവധി ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയും. പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെയും ആഭ്യന്തര, സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷായുടെയും ഈ അഭിമാന പദ്ധതി ഡോൺ സംരംഭകർക്ക് ഏക്കറിന് 100 രൂപ ഗ്രാന്റ് നൽകുന്നു.

ഇത് കുറഞ്ഞ ചെലവിൽ നാനോ റേഞ്ച് സ്പ്രേ ചെയ്യാൻ കർഷകരെ അനുവദിക്കുന്നു. തിരഞ്ഞെടുത്ത നാനോ ഗ്രാമങ്ങളിലെ വിളകളുടെ ഗുണനിലവാരവും വിള ഉൽപാദനത്തിലെ വർദ്ധനവും വിലയിരുത്തിയ ശേഷം നാനോ വളങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിന്റെ ഒന്നിലധികം നേട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ച് കർഷകരെ അറിയിക്കും. കാർഷിക മേഖലയിൽ നാനോ വളങ്ങളുടെ ഉപയോഗം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള 100 ദിന കർമ്മ പദ്ധതിക്ക് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി തുടക്കമിട്ടു. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി 413 ജില്ലകളിലായി നാനോ ഡിഫിഫി ദ്രാവകത്തിന്റെ 200 പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തും. ഈ മുഴുവൻ പദ്ധതിയും ഭാരത സർക്കാർ നിരീക്ഷിക്കുകയും കൃഷി വിജ്ഞാന കേന്ദ്രം, സംസ്ഥാന കാർഷിക സർവകലാശാലകൾ, മറ്റ് ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ

എന്നിവയുടെ സഹായവും ഈ പരിശോധനകൾക്കായി സഹിക്കും.

നാനോ വളങ്ങൾ എങ്ങനെ ലഭ്യമാക്കും?

നാനോ ശ്രേണി കർഷകർക്ക് എളുപ്പത്തിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി ഇഫ്കോ സമഗ്രമായ തന്ത്രം തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. നാനോ വളങ്ങൾ സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഴിയും മറ്റ് വിൽപന കേന്ദ്രങ്ങൾ വഴിയും വിൽക്കും. ആവശ്യമെങ്കിൽ സഹകരണ സംഘങ്ങൾ സബ്സിഡി നിരക്കിൽ നാനോ വളങ്ങൾ നൽകും. നാനോ വളങ്ങളുടെ ഗുണങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഡ്രോണുകൾ ഉപയോഗിച്ച് തളിക്കുന്ന രീതിയെക്കുറിച്ചും കർഷകരെ ബോധവൽക്കരിക്കും. 2,500 കാർഷിക ഡ്രോണുകൾ കർഷകർക്കായി ലഭ്യമാക്കുന്നു, ഇതിനായി 300 നമോ ഡ്രോൺ ദിഭി, ഡ്രോൺ സംരംഭകർക്ക് പരിശീലനം നൽകി. 245 ലക്ഷം എക്കർ ഭൂമിയിൽ ഡ്രോൺ സ്പ്രേ ചെയ്യുന്നതിന് 15 സംഘനകളുമായി കരാർ ഒപ്പിട്ടു. ഓരോ സ്പ്രേയ്ക്കും ഏക്കറിന് 100 രൂപ ഇൻസെന്റിവ് ലഭിക്കും. 2021 ഓഗസ്റ്റ് മുതൽ 2023 ജൂൺ 26 വരെ ഇഫ്കോ ഉൽപാദിപ്പിച്ച 7.55 കോടി നാനോ യൂറിയയും 0.69 കോടി നാനോ ഡിഎഫി കുപ്പികളും കർഷകർ ഉപയോഗിച്ചു. 2024-25ൽ നാല് കോടി നാനോ യൂറിയ പ്ലസ്, രണ്ട് കോടി നാനോ ഡിഎഫി കുപ്പികൾ എന്നിവ ഉൽപാദിപ്പിക്കാനാണ് ഇഫ്കോ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. 2024 ഏപ്രിൽ മുതൽ ഉയർന്ന സാന്ദ്രതയുള്ള നാനോ യൂറിയയും ദ്രാവകവും 20% റെന്റേജൻ ഡബ്ല്യു / വി കർഷകർക്ക് ഇഫ്കോ നൽകിയിട്ടുണ്ട്, ഇത് വിള ഉൽപാദനക്ഷമത

വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിനും സഹായിക്കും.

രാസവസ്തുക്കൾക്ക് പകരം നാനോ വളങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് ഉറപ്പ്

ഈ മെഗാ കാമ്പയിന് കീഴിൽ, ഇന്ത്യയിലെ എല്ലാ ജില്ലകളിലും പ്രചാരണം, ഫീൽഡ് ട്രെയിനിംഗ്, സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെയും സെക്രട്ടറിമാരുടെയും പരിശീലനം മുതലായവ ഇഫ്കോ ആസൂത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. രാസവളങ്ങൾക്ക് പകരം നാനോ വളങ്ങളുടെ ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ഈ പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതിന് രാസവള മന്ത്രാലയത്തിന്റെ സഹകരണവും സ്വീകരിക്കും. 36,000 ഇഫ്കോ അംഗ സഹകരണ സംഘങ്ങൾ വഴിയും മറ്റ് സഹകരണ സംഘങ്ങൾ വഴിയും 6 കോടി നാനോ വളം കുപ്പികൾ കർഷകർക്ക് എത്തിക്കാനുള്ള പദ്ധതി വികസിപ്പിച്ചെടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഇതോടൊപ്പം എല്ലാ പ്രധാൻ മന്ത്രി കിസാൻ കേന്ദ്രങ്ങളിലും നാനോ വളങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കും.

പ്രധാന സഹകരണ സംഘങ്ങൾ പങ്കെടുക്കും

ഇഫ്കോ ഇന്ത്യൻ പൊട്ടാഷ് ലിമിറ്റഡ്, ഫെർട്ടിലൈസേഴ്സ് ആൻഡ് കെമിക്കൽസ് (ഓവൻകുർ, ബ്രഹ്മപുത്ര വാലി ഫെർട്ടിലൈസർ കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ്, രാഷ്ട്രീയ കെമിക്കൽസ് ആൻഡ് ഫെർട്ടിലൈസേഴ്സ് ലിമിറ്റഡ്, നാഷണൽ ഫെർട്ടിലൈസേഴ്സ് ലിമിറ്റഡ് തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഴി നാനോ സിരീസ് കർഷകർക്ക് വിപണനം ചെയ്യും. 2021 ഓഗസ്റ്റിൽ, നാനോ ടെക്നോളജി ഉപയോഗിച്ച് ലോകത്തിലെ ആദ്യത്തെ തദ്ദേശീയ

നാനോ യൂറിയ വാണിജ്യപരമായി ഉൽപാദിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പരമ്പരാഗത യൂറിയയ്ക്ക് മികച്ച ബദൽ ഇഫ്കോ ലോകത്തിന് നൽകി. രാസ ഡിഎഫി വളങ്ങളുടെ ഉപഭോഗം കുറയ്ക്കാൻ കർഷകരെ സഹായിക്കുന്നതിന് 2023 മാർച്ചിൽ ഇഫ്കോ ഒരു നാനോ ഡിഎഫി വേരിയന്റും പുറത്തിറക്കി.

കാർഷിക മേഖലയിലെ പരമ്പരാഗത രാസവളങ്ങളുടെ ഉപയോഗം കുറയ്ക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ പാരിസ്ഥിതിക അസന്തുലിതാവസ്ഥയുടെ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ആഗോള പ്രശ്നത്തിന് മറുപടിയായാണ് നാനോ ശ്രേണി അവതരിപ്പിച്ചത്. തൽഫലമായി, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിനൊപ്പം 'ആത്മനിർഭർ കൃഷി, ആത്മനിർഭർ ഭാരത്' എന്ന കാഴ്ചപ്പാട് യാഥാർത്ഥ്യമാവുകയും രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തികവും ലോകവുമായ നില മെച്ചപ്പെടുകയും ചെയ്യും. പരമ്പരാഗത രാസവളങ്ങളുടെ തുടർച്ചയായ ഉപയോഗം കാരണം, വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന പ്രാണികളുടെയും രോഗങ്ങളുടെയും സംഭവങ്ങൾ, വിളനാശം, പ്രതികൂല സാഹചര്യങ്ങളെ നേരിടാനുള്ള വിളകളുടെ കഴിവില്ലായ്മ തുടങ്ങിയ പ്രശ്നങ്ങൾ ഉയർന്നുവന്നു. മെച്ചപ്പെട്ട മണ്ണിന്റെ ഗുണനിലവാരം, ജല, വായു മലിനീകരണം കുറയ്ക്കൽ, വിള ഉൽപാദനക്ഷമതയും ഗുണനിലവാരവും വർദ്ധിപ്പിക്കൽ എന്നിവയുൾപ്പെടെ നാനോ വളങ്ങൾ നിരവധി നേട്ടങ്ങൾ നൽകുന്നു. ചുരുങ്ങിയ സമയത്തിനുള്ളിൽ നാനോ ശ്രേണി ലോകമെമ്പാടും അംഗീകാരം നേടി.

കാർഷികോത്പന്നങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിലും വിതരണം ചെയ്യുന്നതിലും യുപി സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ നിർണായക പങ്ക്

എം കെ മിശ്ര/ മുഹമ്മദ് മിഞ്ചാർ

കർഷകർക്ക് സ്ഥാപന വായ്പ നൽകുന്നതിലും കാർഷിക ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനും വിൽക്കുന്നതിനും ഗ്രാമീണ സമൂഹങ്ങൾക്ക് അവസ്യ ഉപഭോക്തൃ വസ്തുക്കൾ നൽകുന്നതിനും സഹകരണ സംഘങ്ങൾ ഒരു പ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കുന്നു. മിനിമം താങ്ങുവിലയ്ക്ക് (എംഎസ്പി) കർഷകരിൽ നിന്ന് കാർഷിക ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ സർക്കാർ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിലും സബ്സിഡി സ്റ്റോറുകളിലൂടെ ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിലും രാജ്യത്തുടനീളം സഹകരണ സംഘങ്ങൾ ഒരു പ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കുന്നു. ഇതിനായി സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് കേന്ദ്രസർക്കാർ മതിയായ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്നുണ്ട്. സംസ്ഥാനങ്ങളുമായി സഹകരിച്ച് കേന്ദ്ര സഹകരണ മന്ത്രാലയം ചുരുങ്ങിയ സമയത്തിനുള്ളിൽ ശ്രദ്ധേയമായ വിജയം കൈവരിച്ചു. വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ സഹകരണ സംഘങ്ങൾ മികച്ച പ്രകടനം കാഴ്ചവയ്ക്കുന്നുണ്ട്.

ഓരോ പുരനെയും സാമ്പത്തിക പുരോഗതിയുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടുള്ള ഒരു സാമൂഹിക സംവിധാനം കൂടിയാണ് സഹകരണം. 1904 ല് ശ്രീ ജെ ഹോയ്സിംഗ്സ് സ്ഥാപിച്ച സഹകരണ പ്രസ്ഥാനമാണ് ഉത്തർ പ്രദേശിലെ സഹകരണ പ്രസ്ഥാനം. സഹകരണം സമത്വം, ആത്മവിശ്വാസം, വൈദഗ്ധ്യം, പ്രായോഗികത തുടങ്ങിയ ധാർമിക സവിശേഷതകളെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നു. ഇത് രാജ്യത്തിന്റെ ശക്തിയുടെ സാമ്പത്തികവും പുരോഗമനപരവുമായ അടിത്തറയായി വർത്തിക്കുന്നു. കൂടുതൽ സഹകരണ പദ്ധതികളുടെ പരമാവധി ആനുകൂല്യങ്ങൾ കർഷകർക്ക് ലഭിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാർ പ്രത്യേക ഊന്നൽ നൽകുന്നു. ഉത്തർപ്രദേശിന്റെ സാമ്പത്തിക പുരോഗതിയുടെ പ്രധാന അടിസ്ഥാനം കൂടിയാണ്, കാർഷിക മേഖല അതിന്റെ മൊത്ത വരുമാനത്തിന് ഗണ്യമായ സംഭാവന നൽകുന്നു.

സംസ്ഥാനത്തെ കർഷകർക്കാണ് സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന് ഏറ്റവും കൂടുതൽ പ്രയോജനം ലഭിച്ചത്. ഉത്തർപ്രദേശ് സഹകരണ ബാങ്ക് നൽകുന്ന പ്രസ്ഥ, ഇടത്തരം വായ്പകളുള്ള ഉത്തർപ്രദേശിലെ സഹകരണ ക്രെഡിറ്റ് ഘടന ത്രിതലമാണ്. സംസ്ഥാനത്തെ സഹകരണ വായ്പാ ചട്ടക്കൂട് മൂന്ന് തലങ്ങളായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു: സംസ്ഥാന തലത്തിൽ ഉത്തർപ്രദേശ് സഹകരണ ബാങ്ക്, ജില്ലാ തലത്തിൽ ജില്ലാ സഹകരണ ബാങ്ക്, പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ പ്രാഥമിക കാർഷിക ക്രെഡിറ്റ് സൊസൈറ്റികൾ (പിഎസ്ഐസ്). സംസ്ഥാനത്ത് 51 ജില്ലാ സഹകരണ ബാങ്കുകളും 1,315 ശാഖകളുമുണ്ട്.

ഉത്തർ പ്രദേശ് സഹകാരി ഗ്രാം വികാസ് ബാങ്ക്

ഉത്തർപ്രദേശ് സഹകാരി ഗ്രാം വികാസ് ബാങ്ക് ലിമിറ്റഡ് 1959 മാർച്ച് 12 ന് സ്ഥാപിതമായി. സംസ്ഥാനത്തൊട്ടാകെ 323 ശാഖകളുള്ള ബാങ്കിന് താലൂക്ക് തലത്തിൽ 273 ശാഖകളും ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ 50 ശാഖകളുമുണ്ട്.

മൊത്തം ഓഹരി മൂലധനം 274 കോടി രൂപയും പ്രവർത്തന മൂലധനം 1,400 കോടി രൂപയുമാണ്. ചെറുകിട, നാമമാത്ര കർഷകർക്ക് ബാങ്കിൽ നിന്ന് ഭവന, കാർഷിക വായ്പകൾ ലഭിക്കും.

സഹകരണ മാർക്കറ്റിംഗും മറ്റ് സംഘടനകളും

ഉത്തർപ്രദേശിൽ സഹകരണ വിപണനത്തിനായി പിസിഎഫ്, ഹോർട്ടികൾച്ചറിൽ സഹകരണ നിർമ്മാണത്തിനായി ഹോഫെയ്, ഭവനനിർമ്മാണത്തിനായി യുപി കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ഹൗസിംഗ് ഫെഡറേഷൻ, സഹകരണ ഉപഭോക്താക്കൾക്കായി യുപി കൺസ്യൂമർ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ഫെഡറേഷൻ തുടങ്ങിയ സഹകരണ സംഘടനകൾ സജീവമാണ്.

മന്ത്രാലയ സംരംഭങ്ങളിലൂടെ സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പുതിയ ചക്രവാളങ്ങൾ

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ കഴിവുറ്റ നേതൃത്വത്തിനും രാജ്യത്തിന്റെ ആദ്യ സഹകരണ

വികസനം

മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷായുടെ മാർഗനിർദ്ദേശത്തിനും കീഴിൽ സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിരവധി പുതിയ പരിക്ഷണങ്ങൾ ഉത്തർപ്രദേശിൽ നടന്നിട്ടുണ്ട്. കേന്ദ്രസർക്കാരിന്റെ സഹകരണത്തോടെ സംസ്ഥാനം 99,961 മൾട്ടി പർപ്പസ് പി.എ.സി. എസ് സ്ഥാപിച്ചു. ഇതിനുപുറമെ, 7,098 സഹകരണ സംഘങ്ങൾ ഡിജിറ്റലൈസ് ചെയ്യുകയും 1,253 എണ്ണം ഇപ്പോൾ തത്സമയ ഘട്ടത്തിലാണ്. ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ധാന്യ സംഭരണ പദ്ധതി പ്രകാരം 1,779 പി.എസ്.എസ്.യുടെ തിരഞ്ഞെടുത്തും ഇപ്പോൾ പി.എസ്.എസ്.യിന് ജൻ ഓഷയി കേന്ദ്രങ്ങൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കാൻ കഴിയും. 4,289 ജൻ ഓഷയി കേന്ദ്രങ്ങൾ ഈ പദ്ധതിക്ക് കീഴിൽ അപേക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. 361 പി.എസ്.എസ്.യുടെ ഇതിനകം ഡ്രഗ് ലൈസൻസ് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. പുതിയ സഹകരണ സംരംഭങ്ങളുടെ ഭാഗമായി സംസ്ഥാനത്തെ 29,119 പി.എം-കിസാൻ കേന്ദ്രങ്ങളെ പിഎം കിസാൻ സമുദ്ധി കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി മാറ്റി. പൊതു സേവന കേന്ദ്രങ്ങൾക്ക് (സിഎസ്സി) നിലവിൽ വൈവിധ്യമാർന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്താൻ കഴിയും.

സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ പുനഃസംഘടന

ഉത്തർപ്രദേശ് സർക്കാരിന്റെ മുൻഗണനകളിലൊന്ന് സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ പുനഃസംഘടനയും നവീകരണവുമാണ്. ബാങ്കുകളുടെ സാമ്പത്തിക സ്ഥിതി ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും സേവനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുമാണ് ഈ സംരംഭം ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ഇതിന് കീഴിൽ, ഇനിപ്പറയുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു:

മാനേജ്മെന്റ് മെച്ചപ്പെടുത്തലുകൾ - സഹകരണ ബാങ്കു മാനേജ്മെന്റ് മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് പ്രൊഫഷണൽ, പരിശീലനം ലഭിച്ച ഉദ്യോഗസ്ഥരെ നിയമിക്കുന്നു. സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ കഴിയുമെന്ന് ഉറപ്പാക്കാനാണിത്.

സാമ്പത്തിക ഉൾച്ചേർക്കൽ - ഗ്രാമീണ, വിദൂര മേഖലകളിൽ ബാങ്കിംഗ് സേവനങ്ങളുടെ ലഭ്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് സാമ്പത്തിക ഉൾച്ചേർക്കൽ പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നു.

പ്രവർത്തനത്തിലെ സുതാര്യത - ബാങ്കിംഗ് പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സുതാര്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് ഓഡിറ്റിംഗും പരിശോധനാ പ്രക്രിയകളും ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നു.

പ്രവർത്തനം കൂടുതൽ ഫലപ്രദമാകുമെന്ന് ഉറപ്പാക്കാനാണിത്.

സംസ്ഥാനത്ത് സഹകരണ സംഘങ്ങളെ വികസിപ്പിക്കാനുള്ള ഭാവി പദ്ധതികൾ

സഹകരണ വികസനത്തിനായി സംസ്ഥാന സർക്കാർ വിവിധ ദീർഘകാല ലക്ഷ്യങ്ങൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചില പ്രധാന പദ്ധതികൾ ചുവടെ പട്ടികപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

സഹകരണ കാർഷിക വിപണനം - കാർഷികോൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിനായി സഹകരണ സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും അവയിലൂടെ കർഷകർക്ക് മെച്ചപ്പെട്ട വില നൽകുന്നതിനും സംസ്ഥാനം ഒന്നിലധികം സംരംഭങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സഹകരണ വിദ്യാഭ്യാസവും പരിശീലനവും - അത്യാധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ ഉപയോഗിച്ച് സഹകരണ സംഘങ്ങളെ കൂടുതൽ ഫലപ്രദമായി പ്രവർത്തിപ്പിക്കാൻ സഹകരണ സംഘങ്ങളിലെ അംഗങ്ങൾക്കും ജീവനക്കാർക്കുമായി പതിവ് പരിശീലനവും വിദ്യാഭ്യാസ പരിപാടികളും സംഘടിപ്പിക്കുക.

സഹകരണ ക്ഷീരോല്പാദനം - സഹകരണ ക്ഷീരസംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുകയും അവയിലൂടെ പാലുൽപ്പാദനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും സംസ്ഥാനത്തെ സഹകരണ ക്ഷീര സംഘങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും കർഷകരുടെ വരുമാനം

വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ മുൻഗണനകളിലൊന്ന്.

ഉത്തർപ്രദേശിന്റെ സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ പുരോഗതിയിൽ സഹകരണ പ്രസ്ഥാനം ഒരു പ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കുന്നു. സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ശ്രമങ്ങൾ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തെ കൂടുതൽ ശക്തമാക്കുന്നു. സഹകരണ സംഘങ്ങളിലൂടെ കർഷകരെയും ഗ്രാമീണ സമൂഹങ്ങളെയും സാമ്പത്തികമായി സ്വതന്ത്രരാക്കുക, ആധുനിക കാർഷിക സമ്പ്രദായങ്ങളുമായി അവരെ ബന്ധിപ്പിക്കുക എന്നിവയാണ് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ മുൻഗണനകളിൽ ഒന്ന്. പൊതു ഗ്രാമീണ വികസനം അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് സർക്കാരിന്റെ വിവിധ പദ്ധതികളുടെയും ഫലമായി സംസ്ഥാനത്തെ സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തിന് ഒരു പുതിയ ദിശ ലഭിക്കുന്നു.

ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ / ഫാക്കൽറ്റി അംഗം, ഇന്ദിര ഗാന്ധി ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് മാനേജ്മെന്റ്, ലഖ്നൗ

♦♦♦

ചെറുകിട ബിസിനസ്സ് ഉപജീവനത്തിന്റെ പ്രധാന ഉറവിടമായി മാറുന്നു

- ഇഫ്കോ ടോക്കിയോയുടെ പിന്തുണയോടെയുള്ള സംയോജിത ഗ്രാമവികസന പദ്ധതി ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ പുരോഗതിയുടെ മൂലക്കല്ലായി മാറുകയാണ്.
- അതിന്റെ ശ്രദ്ധേയമായ നേട്ടങ്ങളിൽ, മാവ് മില്ലുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നത് സ്ത്രീകൾക്കും സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങളിലെ അംഗങ്ങൾക്കും ഒരു പ്രധാന ഉപജീവന മാർഗമായി മാറി.

എം കെ മിശ്ര/മുഹമ്മദ് മിഞ്ചാർ

ഇന്ത്യൻ ഫാം ആൻഡ് ഫോറസ്റ്ററി ഡെവലപ്മെന്റ് കോ-ഓപ്പറേഷൻ (ഐ.എഫ്.എഫ്.ഡി.സി.)യിലൂടെ ഇഫ്കോ ടോക്കിയോ പിന്തുണയ്ക്കുന്ന സംയോജിത ഗ്രാമീണ വികസന പദ്ധതി ഗ്രാമീണ മേഖലകളിൽ പുരോഗതി കൈവരിക്കുകയാണ്. മൂന്ന് വർഷം മുമ്പ് ബീഹാറിലെ മുസാഫർപൂരിലെ മോത്തിപുര ബ്ലോക്കിലെ മൂന്ന് ഗ്രാമങ്ങൾ ഒത്തുചേർത്ത ഈ അവികസിത പ്രദേശങ്ങളിലെ താമസക്കാരുടെ ഉപജീവനമാർഗം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് തൊഴിൽ പിന്തുണയും നൈപുണ്യ പരിശീലനവും നൽകി. പരിശീലനത്തെത്തുടർന്ന്, പ്രാദേശിക യുവാക്കൾ ജോലിക്കായി നഗരങ്ങളിലേക്ക് കുടിയേറുന്നത് നിർത്തി, ഗ്രാമീണർ കൃഷിയിൽ നിന്നും മൃഗസംരക്ഷണത്തിൽ നിന്നും വർദ്ധിച്ച ലാഭം കാണാൻ തുടങ്ങി.

2021 ജൂണിൽ ഐ.എഫ്.എഫ്.ഡി.സി.യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ബീഹാറിലെ മുസാഫർപൂർ മോത്തിപുര ബ്ലോക്കിലെ മൂന്ന് ഗ്രാമങ്ങളായ മംഗുരാഹ, താജപൂർ, ഈസ്റ്റ് മുഷാഹർ തോല, വെസ്റ്റ് മുഷാഹർ തോല, സാഹേബ്ഗഞ്ച് ബ്ലോക്കിലെ സരയു എന്നിവിടങ്ങളിൽ ആരംഭിച്ചു. ഈ പദ്ധതിക്ക് മുമ്പ്, ഈ ഗ്രാമങ്ങൾ അങ്ങേയറ്റം അവികസിതവും വിദ്യാഭ്യാസ അവസരങ്ങൾ ഇല്ലാത്തതുമായാണ് അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നത്. താമസക്കാർ പ്രധാനമായും അവരുടെ ഉപജീവനത്തിനായി മൃഗസംരക്ഷണം, കൃഷി, അധാനം എന്നിവയെ ആശ്രയിച്ചിരുന്നു.

ഗ്രാമങ്ങളിൽ അവസരങ്ങളുടെ അഭാവം കാരണം പ്രാദേശിക

യുവാക്കൾ തൊഴിലാളികളായി ചെമ്പ്രൻ അസം, ഗുജറാത്ത്, ബംഗാൾ എന്നിവിടങ്ങളിലേക്ക് കുടിയേറുന്നതായി നിരീക്ഷിച്ചു. പ്രാദേശിക തൊഴിലിന്റേയും നൈപുണ്യ പരിശീലനത്തിന്റേയും അഭാവമാണ് ഈ കുടിയേറ്റത്തെ നയിച്ചത്. ഈ സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക വെല്ലുവിളികളെ അഭിസംബോധന ചെയ്ത്, സുസ്ഥിര പരിഹാരങ്ങൾ നൽകാൻ പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

പദ്ധതിയുടെ തൊഴിൽ പിന്തുണാ സംരംഭത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഈ ഗ്രാമങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള മൂന്ന് അംഗങ്ങൾക്ക് മാവ് മില്ലുകൾ നൽകുന്നതായിരുന്നു പ്രധാന ഇടപെടലുകളിലൊന്ന്. സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങളിലെ അംഗങ്ങളും അവരുടെ കുടുംബങ്ങളും ചേർന്നാണ് മാവ് മില്ലുകളുടെ നടത്തിപ്പ് നടത്തേണ്ടതെന്ന് പ്രോജക്ട് കമ്മിറ്റി തീരുമാനിച്ചു. പശ്ചിം തോലയിൽ നിന്നുള്ള ദുഗർമാത സ്വയം സഹായ സംഘത്തിലെ അംഗമായ റീന ദേവിയെ മാവ് മില്ലുകളിലൊന്നിന്റെ നടത്തിപ്പ് ചുമതലപ്പെടുത്തി. ഉപകരണങ്ങൾക്ക് ധാരാളം സ്ഥലം ഉള്ളതിനാലാണ് അവളുടെ വീട് തിരഞ്ഞെടുത്തത്.

മാവ് മില്ലിന്റെ നടത്തിപ്പിന് നിർണായകമായ വൈദ്യുതി കണക്ഷനും തുക്ക സ്കെയിലിനുമാണ് റീന ദേവി അപേക്ഷിച്ചത്. കൂടുതൽ ഗ്രാമീണ അംഗങ്ങളെ ആകർഷിക്കുന്നതിനായി മിതമായ നിരക്കിൽ മാവ് അരയ്ക്കൽ സേവനങ്ങൾ നൽകാൻ അവരും അവരുടെ സംഘാംഗങ്ങളും തീരുമാനിച്ചു. കൂടാതെ, സുഗന്ധവ്യഞ്ജനങ്ങളും ചോളം പൊടിക്കാനുള്ള അവസരങ്ങൾ അവർ കണ്ടെത്തി, ഗോതമ്പിനപ്പുറത്തേക്ക് അവരുടെ സേവനങ്ങൾ

വിപുലീകരിച്ചു.

ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സമീപമായ മാവ് മിൽ പ്രവർത്തനത്തിന് ആവശ്യമായ ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിലേക്ക് നയിച്ചു. തുടക്കത്തിൽ റീന ദേവി നിരവധി വെല്ലുവിളികൾ നേരിട്ടു. എന്നിരുന്നാലും, ഭർത്താവിന്റെ സഹായത്തോടെ പ്രതിദിനം 40 മുതൽ 50 കിലോഗ്രാം വരെ ധാന്യങ്ങൾ അരയ്ക്കാൻ അവർക്ക് കഴിഞ്ഞു. ഇത് പ്രതിദിനം 200 മുതൽ 250 രൂപ വരെ വരുമാനം നേടി. ഈ വരുമാനം സ്കെയിലിന്റെയും വൈദ്യുതി കണക്ഷന്റെയും ചെലവുകൾ വീണ്ടെടുക്കാൻ അവരെ അനുവദിച്ചു.

കാലക്രമേണ, റീനയുടെ പ്രതിമാസ വരുമാനം 3,000 മുതൽ 4,000 രൂപ വരെ ഉയർന്നു. കൂടാതെ, ഗാർഹിക ഉപയോഗത്തിനായി ഗോതമ്പ് അരയ്ക്കാനും അവർക്ക് കഴിഞ്ഞു. മുമ്പ്, ഉപജീവനത്തിനായി ഭർത്താവിന് വീട്ടിൽ നിന്ന് മാറി ജോലി ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹം മാവ് മില്ലിലൂടെ ഗാർഹിക വരുമാനത്തിലേക്ക് സംഭാവന ചെയ്യുന്നുവെന്ന് റീന അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. ഈ പദ്ധതി അവർക്ക് സുസ്ഥിരമായ ഉപജീവന ഓപ്ഷൻ നൽകി, അത് അവരെ ഗ്രാമത്തിൽ നിലനിർത്തുന്നു.

റീനയുടെ വിജയഗാഥ ഗ്രാമത്തിലെ മറ്റ് കുടുംബങ്ങളിൽ ഈ പദ്ധതി ചെലുത്തിയ ഗുണപരമായ സ്വാധീനത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. ഐ.എഫ്.എഫ്.ഡി.സി.യുടെ പിന്തുണയോടെ പലരും വീടുവീട്ടിറങ്ങാതെ മെച്ചപ്പെട്ട ഉപജീവനമാർഗം കണ്ടെത്തി.

***

ലക്ഷ്മി മഹിളാ സഹകരണ ബാങ്ക് സഹകരണ മേഖലയിലെ മികവിന്റെ മാതൃക

അരവിന്ദ് കുമാർ മിശ്ര

ഛത്തീസ്ഗഢിന്റെ തലസ്ഥാനമായ റായ്പൂരിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ലക്ഷ്മി മഹിളാ നാഗരിക സഹകാരി ബാങ്ക് പ്രധാനമായും സ്ത്രീകൾ നടത്തുന്ന ഒരു അർബൻ സഹകരണ ബാങ്കാണ്. 1994 ൽ സ്ഥാപിതമായ ബാങ്ക് സഹകരണ ശ്രമങ്ങളിലൂടെ സാമ്പത്തിക അഭിവൃദ്ധി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനൊപ്പം ബാങ്കിംഗിൽ സ്ത്രീകളുടെ പങ്കാളിത്തം വർദ്ധിപ്പിക്കാനും ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ഇത് അതിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ വിജയകരമായി കൈവരിക്കുകയും സാമ്പത്തികമായി പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്ന പശ്ചാത്തലങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള സ്ത്രീകളെ കേന്ദ്രീകരിച്ച് സഹകരണ വിജയത്തിന്റെ ഒരു മാതൃകയായി വർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

അതുപോലെ, റായ്പൂർ ആസ്ഥാനമായി 1987 ൽ സ്ഥാപിതമായ വ്യാപാരി സഹകാരി ബാങ്ക് ലിമിറ്റഡ് ചെറുകിട സംരംഭകർ, തെരുവ് കച്ചവടക്കാർ, ചെറുകിട ബിസിനസ്സുകാർ എന്നിവരെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നു. 2022-23 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ 2.4 കോടി രൂപയുടെ അറ്റാദായം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത ബാങ്ക് നിലവിൽ 200 കോടി രൂപയിൽ കൂടുതൽ നിക്ഷേപമുള്ള ഏകദേശം 39,000 അക്കൗണ്ടുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നു. മറ്റ് പൊതുമേഖലാ, സ്വകാര്യ ബാങ്കുകളെപ്പോലെ, ലക്ഷ്മി മഹിളാ നാഗരിക സഹകാരി ബാങ്കും എടിഎം കാർഡുകൾ, മൊബൈൽ ബാങ്കിംഗ്, യുപിഐ, ഐഎംപിഎസ് എന്നിവയുൾപ്പെടെ വിവിധ സേവനങ്ങൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നു. ശ്രദ്ധേയമായ ഒരു സവിശേഷത അതിന്റെ വലിയ ഉപഭോക്തൃ അടിത്തറയാണ്, അതിൽ വിദ്യാഭ്യാസം കുറഞ്ഞതും സാമ്പത്തികമായി പാർശ്വവത്കരിക്കപ്പെട്ടതുമായ നിരവധി വ്യക്തികൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഒരു നിക്ഷേപകന് 5 ലക്ഷം രൂപയുടെ റിസ്ക് ഇൻഷുറൻസ് ബാങ്ക് നൽകുന്നു, കൂടാതെ പ്രധാൻ മന്ത്രി ജീവൻ ബിമ യോജന, പ്രധാൻ മന്ത്രി സുരക്ഷാ ബിമ യോജന തുടങ്ങിയ

■ ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യ അർബൻ സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ കഴിവുകൾ ഗണ്യമായി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ഇടപാടുകൾ കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമവും പ്രാപ്യവുമാക്കുകയും ചെയ്തു.

കേന്ദ്ര സർക്കാർ പദ്ധതികളിൽ നിന്നുള്ള ആനുകൂല്യങ്ങളും ബാങ്ക് വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നു. കഴിഞ്ഞ മൂന്ന് ദശകങ്ങളിൽ, ഇത് റായ്പൂരിലെ ആറ് ശാഖകളായി വികസിച്ചു, നിഷ്ക്രിയ ആസ്തി (എൻപിഎ) ഇല്ല.

നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ ഉയർച്ച നഗരവൽക്കരണത്തിന് സമാന്തരമാണ്, ഇത് ഗ്രാമീണ പ്രാഥമിക ക്രെഡിറ്റ് സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ നേട്ടങ്ങൾക്ക് പുരകമാണ്. ഇന്ന്, സാമ്പത്തികമായി ദുർബലരായ നഗര ജനസംഖ്യയിലേക്ക് ബാങ്കിംഗ് സേവനങ്ങൾ വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഈ ബാങ്കുകൾ നിർണായകമാണ്. രാജ്യത്തെ ബാങ്കിംഗ് സേവനങ്ങളുടെ 4.2% അർബൻ സഹകരണ ബാങ്കുകളാണ് (യുസിബികൾ), 1,502 യുസിബികളിലായി 11,000 ശാഖകൾ പൊതു, സ്വകാര്യ ബാങ്കുകളുടെ സേവന മേഖലകളിൽ സേവനം നൽകുന്നു. 2031 മാർച്ച്

31 വരെയുള്ള കണക്കനുസരിച്ച് 51 യുസിബികൾ ലിസ്റ്റുചെയ്തതും 1,451 എണ്ണം ഷെഡ്യൂൾ ചെയ്യാത്തതുമാണ്. നിലവിൽ, 500 കോടി മുതൽ 1,000 കോടി രൂപ വരെ നിക്ഷേപമുള്ള 110 യുസിബികളും 250 കോടി മുതൽ 500 കോടി രൂപ വരെ നിക്ഷേപമുള്ള തുല്യ എണ്ണവുണ്ട്.

ഡിജിറ്റൽ പരിവർത്തനം സ്വീകരിച്ച് അർബൻ സഹകരണ ബാങ്കുകൾ

സമീപകാലം വരെ, നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾ സാങ്കേതികവിദ്യയിലും ഡിജിറ്റൽ സേവനങ്ങളിലും പിന്നിലാണെന്ന് കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്തിനാലും, മൊബൈൽ, ഇന്റർനെറ്റ് ബാങ്കിംഗ് ഉൾപ്പെടെ റിസർവ് ബാങ്ക് നിർബന്ധമാക്കിയ എല്ലാ ഡിജിറ്റൽ സൗകര്യങ്ങളും അവർ ഇപ്പോൾ സ്വീകരിച്ചു. സഹകരണ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ സ്ഥാപനം ഈ ബാങ്കുകളുടെ

വികസനം കൂടുതൽ
തപരിതപ്പെടുത്തി.

കേന്ദ്ര സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷാ യുടെ നേതൃത്വത്തിലും സഹകര ഭാരതീ പോലുള്ള സംഘടനകളുടെ പിന്തുണയോടെയും നാഷണൽ അർബൻ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ഫിനാൻസ് ആൻഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് കോ-ഓപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ് (എൻ യു സി എഫ് ഡി സി) രൂപീകരിക്കാൻ റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ (ആർ ബിഐ) അംഗീകാരം നൽകി. അർബൻ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ബാങ്കിംഗിൽ സുതാര്യതയും കാര്യക്ഷമതയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് ഒരു കൂടുതൽ സംഘടന വേണമെന്ന് വാദിച്ച ശ്രീ എൻ യു സി ഓഫീസ് അദ്ധ്യക്ഷതയിലുള്ള 2006 ലെ റിസർവ് ബാങ്ക് കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശകളെ തുടർന്നാണ്.

2024 മാർച്ചിൽ സ്ഥാപിതമായ എൻ യു സി എഫ് ഡി സിക്ക് ബാങ്കിംഗ് ഇതര ധനകാര്യ കമ്പനിയായി (എൻ ബി എഫ് സി) റിസർവ് ബാങ്ക് ലൈസൻസ് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ആവശ്യമെങ്കിൽ വിപണിയിൽ നിന്ന് മുഖ്യധനം സമാഹരിക്കാൻ അനുവദിക്കുന്നു. നഗര സഹകരണ ബാങ്കിംഗ് മേഖലയെ ആധുനികവൽക്കരിക്കുന്നതിലും ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിലും ഈ വികസനം ഒരു സുപ്രധാന ചുവടുവയ്പാണ്.

**1,500 മുതൽ 15,000 വരെ അംഗങ്ങൾ:
29 വർഷത്തെ വളർച്ചാ കഥ**

1994-95 ൽ സ്ഥാപിതമായ ലക്ഷ്മി ഹെറിറ്റാ നാഗരിക സഹകരണ ബാങ്ക് ഏഴ് മാസത്തേക്ക് വെറും 50.79 ലക്ഷം രൂപയുടെ പ്രസ്ഥാപന നിക്ഷേപത്തോടെയാണ് ആരംഭിച്ചത്. 2022-2023 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ ഇത് 13,534.12 ലക്ഷം രൂപയായി ഉയർന്നു. തുടക്കത്തിൽ 2,094 അംഗങ്ങളുള്ള ബാങ്കിന് 18.16 ലക്ഷം രൂപയുടെ ഓഹരി മുഖ്യധനമുണ്ടായിരുന്നു. 2022-2023 ആയപ്പോഴേക്കും അംഗത്വം 15,763 ആയും ഓഹരി മുഖ്യധനം 503.01 ലക്ഷമായും ഉയർന്നു.

ഉദ്ഘാടന വർഷത്തിൽ 4.80 ലക്ഷം രൂപയുടെ വായ്പയാണ് ബാങ്ക് വിതരണം ചെയ്തത്. 2022-2023 സാമ്പത്തിക വർഷാവസാനത്തോടെ സ്ഥാശ്രയ, സ്വയംതൊഴിൽ വായ്പകൾ കൂടിശ്ശിക 7,759.12 ലക്ഷമായി ഉയർന്നു. തുടക്കം മുതൽ ബാങ്ക് സ്ഥിരമായി ലാഭം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നുണ്ട്. 2008-09 മുതൽ 2014-15 വരെ പ്രതിവർഷം 18 ശതമാനവും 2021-22 ൽ 15 ശതമാനവും ലാഭവിഹിതം വിതരണം ചെയ്തു. 2022-23 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ ബാങ്ക് ഒരു കോടി 27 ലക്ഷം 81,891 രൂപ അറ്റാദായം നേടി, നിലവിലെ

രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക വളർച്ചയിൽ അർബൻ സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് ഒരു പ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കാൻ കഴിയും. ബാങ്കിംഗ് റെഗുലേഷൻ ആക്ട് പാലിക്കാൻ അർബൻ സഹകരണ ബാങ്കുകളെ സഹായിക്കുകയും അവയെ പ്രൊഫഷണലാക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതായിരിക്കണം എൻ യു സി എഫ് ഡി സിയുടെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം.

-ശ്രീ അമിത് ഷാ

കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര-സഹകരണ മന്ത്രി

പ്രവർത്തന മുഖ്യധനം 16,565.46 ലക്ഷം രൂപയാണ്.

കൂടാതെ, നാഷണൽ അർബൻ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ഫിനാൻസ് ആൻഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ് (എൻ യു സി എഫ് ഡി സി) അഞ്ച് മാസത്തിനുള്ളിൽ 120 കോടി രൂപ വിജയകരമായി സമാഹരിച്ചു.

2024 മാർച്ച് 2 ന് രൂപീകരിച്ചതിനുശേഷം, നാഷണൽ അർബൻ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ഫിനാൻസ് ആൻഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ് (എൻ യു സി എഫ് ഡി സി) ദേശീയ സഹകരണ വികസന കോർപ്പറേഷനിൽ നിന്നുള്ള 20 കോടി രൂപ ഉൾപ്പെടെ ഏകദേശം 120 കോടി രൂപ വിജയകരമായി സമാഹരിച്ചു. ചരിത്രപരമായി, അർബൻ സഹകരണ ബാങ്കുകൾ അവരുടെ സഹകരണ നില കാരണം വിപണി നിക്ഷേപം ആകർഷിക്കാൻ പാടുപെടുന്നു. പക്ഷേ എൻ യു സി എഫ് ഡി സി ഈ പ്രശ്നം പരിഹരിക്കാൻ ഒരുങ്ങുന്നു. ഇത് ഈ ബാങ്കുകൾക്ക് സാമ്പത്തിക പിന്തുണ നേടുന്നത് എളുപ്പമാക്കുന്നു.

അർബൻ സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ സാങ്കേതിക അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളിൽ ഏകീകൃത പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി

കോർ ബാങ്കിംഗ് പരിഹാരങ്ങളിൽ സാങ്കേതികവിദ്യയും വൈദഗ്ധ്യവും ഉദ്യമമാക്കുന്നതിനും എൻ യു സി എഫ് ഡി സി സൗകര്യമൊരുക്കും. മുഖ്യധനവും നിക്ഷേപ ആകർഷണവും ലഭ്യമാക്കാനും ഈ ബാങ്കുകൾക്ക് ഡിജിറ്റൽ ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ വർദ്ധിപ്പിക്കാനും ഈ മേഖലയ്ക്കുള്ളിൽ കൂടുതൽ ഉൾക്കൊള്ളൽ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും സംഘടന സഹായിക്കുമെന്ന് എൻ യു സി എഫ് ഡി സി ചെയർമാൻ ശ്രീ ജ്യോതിന്ദ്ര എം മേത്ത അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

യുണൈറ്റഡ് സ്റ്റേറ്റ്സ് കാനഡ, ഓസ്ട്രേലിയ, ഫ്രാൻസ്, ഇറ്റലി, പോളണ്ട്, നെതർലാൻഡ്സ് തുടങ്ങിയ രാജ്യങ്ങളിലെ അർബൻ സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ നല്ല അനുഭവങ്ങളിൽ നിന്ന് പ്രചോദനം ഉൾക്കൊണ്ട്, ഇപ്പോൾ ലോകത്തിലെ അഞ്ചാമത്തെ വലിയ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയായ ഇന്ത്യ 2047 ഓടെ മൂന്നാമത്തെ വലിയ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയായി മാറാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നു. സാമ്പത്തിക അഭിവൃദ്ധിയിലേക്കുള്ള ഈ യാത്രയിൽ, നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾ രാജ്യത്തിന്റെ വികസനത്തിൽ നിർണ്ണായക പങ്ക് വഹിക്കാൻ തയ്യാറാണ്.

അതിഥി കോളം

ശരിക്കാത്ത് ദിവേദി

സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ പുതിയ സഹകരണ നയം

പരിസ്ഥിതിയെയും പ്രകൃതിയെയും സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് കൂട്ടായ പരിശ്രമം അനിവാര്യമാണ്. രാസവളങ്ങളുടെ ഉപയോഗം കുറയ്ക്കുന്നതിലൂടെ മണ്ണിന്റെ ആരോഗ്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുമ്പോൾ വലിയ തോതിലുള്ള പ്ലാൻറേഷൻ കമ്പയിൻ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിന് സഹായിക്കും. കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെയും ഇപ്പോഴും നൂതനമായ നാനോ വളങ്ങൾ മണ്ണിന്റെ ആരോഗ്യം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിൽ നിർണ്ണായക പങ്ക് വഹിക്കുകയും മലിനമായ ഭൂഗർഭജലം ഉപയോഗയോഗ്യതയിലേക്ക് പുനഃസ്ഥാപിക്കാൻ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യും. നാനോ വളങ്ങളുടെ ആഗോള വ്യാപനം അവയുടെ വൈവിധ്യമാർന്ന ഗുണനിലവാരത്തിന്റെയും ഫലപ്രാപ്തിയുടെയും തെളിവാണ്.

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ കർഷക ഗവേഷണത്തിൽ ഗണ്യമായ പുരോഗതി കൈവരിച്ചു, നാനോ യൂറിയയുടെ വാണിജ്യ ഉൽപാദനം ആരംഭിച്ചു. ആഗോളതലത്തിൽ ആദ്യത്തെ രാജ്യമായി ഇന്ത്യയെ മാറ്റി. 1960 കളിലെ ഹരിത വിപ്ലവം ഇന്ത്യയുടെ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിൽ പ്രധാന പങ്കുവഹിച്ചെങ്കിലും, ഈ കാലയളവിൽ രാസവളങ്ങളെ ആശ്രയിക്കുന്നത് ഉൽപാദനക്ഷമത ഗണ്യമായി വർദ്ധിപ്പിച്ചു. എന്നിരുന്നാലും, കാലക്രമേണ, ഈ രാസവളങ്ങൾ ജലം, വായു, മണ്ണ് മലിനീകരണം, മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ഠതയിൽ വിട്ടുവീഴ്ച തുടങ്ങിയ ഗുരുതരമായ പ്രശ്നങ്ങളിലേക്ക് നയിച്ചു.

ഇതിനോടുള്ള പ്രതികരണമായി, ജൈവവളത്തിലേക്കോ നാനോ വളങ്ങളിലേക്കോ മാറേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. കർഷകരെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനുള്ള തന്റെ സമർപ്പണം ഊട്ടിയുറപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, ബദൽ രാസവളങ്ങളുടെ ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി പ്രധാനമന്ത്രി പ്രണാം യോജന അവതരിപ്പിച്ചു. പല ഇന്ത്യൻ കർഷകരും നിലവിൽ അസന്തുലിതമായ രീതിയിൽ രാസവളങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്നു, പ്രത്യേകിച്ചും യൂറിയ അമിതമായി ഉപയോഗിക്കുന്നു. ഇത് പരിഹരിക്കുന്നതിനായി രാജ്യത്തെ

എറ്റവും വലിയ വളം സഹകരണ സ്ഥാപനമായ ഇപ്പോൾ സർക്കാർ ആരംഭിച്ച ശ്രമത്തിന്റെ ഭാഗമായി നാനോ യൂറിയ പുറത്തിറക്കി. നാനോ യൂറിയ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിനൊപ്പം, കർഷകർക്കിടയിൽ ഇത് സ്വീകരിക്കുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഇപ്പോൾ സമഗ്രമായ പ്രചാരണവും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഇന്ന്, വ്യക്തതെ നടിൽ സംരംഭങ്ങൾ പലപ്പോഴും ബാബുൽ, യൂക്കാലിപ്റ്റസ് തുടങ്ങിയ ഹ്രസ്വകാല ഇനങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു, അതേസമയം മുൻകാലങ്ങളിൽ, ഞങ്ങൾ ആൽമരം, ആൽ, വേപ്പ്, മാങ്ങ, മഹുവ, കൂപ, കരഞ്ചതുടങ്ങിയ ദീർഘകാല വൃക്ഷങ്ങൾ നട്ടു. ഈ പരമ്പരാഗത വൃക്ഷങ്ങൾ നമുക്ക് പഴങ്ങളും ഇന്ധനവും നൽകുക മാത്രമല്ല, കാർബൺ ഡൈ ഓക്സൈഡ് ആഗിരണം ചെയ്യുകയും ഓക്സിജൻ പുറത്തുവിടുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് നമ്മുടെ പരിസ്ഥിതിയിൽ നിർണ്ണായക പങ്ക് വഹിച്ചു.

മലിനീകരണ രഹിത അന്തരീക്ഷം നിലനിർത്തുന്നത് എന്നത്തേക്കാളും നിർണ്ണായകമാണ്. മുൻകാലങ്ങളിൽ, പ്രകൃതിയെ ദൈവികമായി ആരാധിച്ചിരുന്നു. അപ്പ നവീ, വാട്ട് സാവിത്രി തുടങ്ങിയ ഇന്ധനങ്ങൾ ആഘോഷിച്ചുകൊണ്ട് ഞങ്ങൾ അതിനെ ബഹുമാനിച്ചു. വേപ്പ്, ആൽമരം തുടങ്ങിയ വൃക്ഷങ്ങളെ പവിത്രമായി കാണുകയും ശിവാരാധന സമയത്ത് മദർ, ധനുര തുടങ്ങിയ വിഷ സസ്യങ്ങളുടെ പഴങ്ങളും പൂക്കളും വഴിപാടുകൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു. പ്രകൃതിയോടുള്ള ഈ അഗാധമായ ബഹുമാനം അർത്ഥമാക്കുന്നത് ഈ സസ്യങ്ങളെ ദോഷകരമായി ബാധിക്കുക എന്ന ആശയം ചിന്തിക്കാൻ പോലും കഴിയില്ല എന്നാണ്.

എന്നിരുന്നാലും, പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ പരിഗണിക്കാതെ പ്രകൃതിയെ ചൂഷണം ചെയ്യുന്ന പ്രവണത ഇന്ന് വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഇത് പരിഹരിക്കുന്നതിനായി പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ വിവിധ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ കാബനേറ്റുകൾ പതിവായി ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. യഥാർത്ഥ വികസനം എല്ലാവരുടെയും ക്ഷേമവും നമ്മുടെ പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ സംരക്ഷണവും ഉൾക്കൊള്ളണമെന്ന് ഈ ശ്രമങ്ങൾ ഊന്നിപ്പറയുന്നു.

അമ്മമാരോടുള്ള ആദരസൂചകമായി ഒരു വ്യക്തതെ നടാൻ പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി പൗരമാരോട് അഭ്യർത്ഥിച്ചു. ഇത് രാജ്യത്തുടനീളം വ്യാപകമായ പ്ലാൻറേഷൻ ശ്രമങ്ങൾക്ക് കാരണമായി. വ്യക്ത സഹകരണ സംഘങ്ങൾ, സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾ, സേവാഭാരതി സ്ഥാപനങ്ങൾ, കർഷക ഉല്പാദക സംഘനകൾ എന്നിവ ഹരിത ചരത്തിന്റേയും ഇന്ത്യയും മൊത്തത്തിൽ എന്ന കാഴ്ചപ്പാട് സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിന് ജീവനായി സംഭാവന നല്കുന്നുണ്ട്.

'എക് പെയ് മാ കെ നാ' പ്രചാരണത്തിൽ, ഇന്ത്യയിലെ 140 കോടി ജനങ്ങളോട് അവരുടെ അമ്മയുടെ പേരിൽ ഒരു വൃക്ഷമെങ്കിലും നടണമെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദി അഭ്യർത്ഥിച്ചു. ഈ അഭ്യർത്ഥന ഗണ്യമായ വേഗത കൈവരിക്കുകയും രാജ്യവ്യാപകമായ ഒരു പ്രസ്ഥാനമായി മാറുകയും ചെയ്തു. പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ സംരംഭം വ്യക്തതെകൾ നട്ടുപിടിപ്പിക്കുക മാത്രമല്ല, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം അടിവരയിടുകയും ചെയ്യുന്നു. പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണത്തിന്റെയും ആഗോളതാപനത്തിന്റെയും പ്രതികൂല പ്രത്യാഘാതങ്ങളിൽ നിന്ന് ഭാവി തലമുറയെ സംരക്ഷിക്കുക എന്നതാണ് ഈ ശ്രമത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം.

അത്തരം നടപടികളില്ലെങ്കിൽ, ഭാവിയിൽ പെട്രോൾ പമ്പുകൾക്കും ഗ്യാസ് സ്റ്റേഷനുകൾക്കും സമാനമായ ഓക്സിജൻ ബൂത്തുകൾ ശുദ്ധവായു ലഭിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായിവന്നേക്കാം. മരങ്ങൾ വെള്ളം ഉറപ്പാക്കുന്നുവെന്നും വെള്ളം ഭാവി ഉറപ്പാക്കുന്നുവെന്നും പലപ്പോഴും പറയാറുണ്ട്. പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണത്തെ ചെറുക്കുന്നതിൽ സഹകരണത്തിന് നിർണ്ണായക പങ്ക് വഹിക്കാൻ കഴിയും. "സഹകരണമില്ലാതെ രക്ഷയില്ല" എന്ന തത്വം ഉൾക്കൊണ്ട് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെയും കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷായുടെയും പ്രതിബദ്ധതയാൽ നയിക്കപ്പെടുന്ന സഹകരണ ശ്രമങ്ങളിലൂടെ മലിനീകരണ രഹിതവും സമ്പന്നവുമായ ഒരു രാഷ്ട്രത്തിനായി തുടർച്ചയായ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുന്നു.

കൺവീനർ, കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് സെൽ, ചരത്തിന്റേഡ്
♦♦♦

ഇഫ്കോ ടോക്കിയോ ജനറൽ ഇൻഷുറൻസും ഗുജ്കോംസോളും സംയുക്തമായി ഗുജ്കോംസോളിന്റെ ഗാസിനഗർ ആസ്ഥാനത്ത് രക്തദാന ക്യാമ്പ് സംഘടിപ്പിച്ചു. എൻ സി യു ഐ പ്രസിഡന്റ് ശ്രീ ദിലീപ് സംഘാനി, ഇഫ്കോ ടോക്കിയോ സ്റ്റേറ്റ് ഇൻചാർജ് ശ്രീ മിലൻ സംഘി, ഗുജ്കോംസോൾ സിഇഒ ദിനേശ് സുതർ എന്നിവർ ചടങ്ങിൽ പങ്കെടുത്തു.

കേന്ദ്ര കൃഷി ഗ്രാമവികസന മന്ത്രി ശ്രീ ശിവരാജ് സിംഗ് ചൗഹാൻ മധ്യപ്രദേശിലെ സെഹോർ ജില്ലയിലെ കുലാസ് കലൻ ഗ്രാമത്തിൽ ഇഫ്കോയും കൃഷി വകുപ്പും സംയുക്തമായി നടത്തിയ പ്രദർശനം സന്ദർശിച്ചു.

നാനോ വളങ്ങളുടെ ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി, ഇഫ്കോ 100 ദിവസത്തെ 'നാനോ വളം ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി മഹാ അഭിയാൻ' ആരംഭിച്ചു. ഈ സംരംഭത്തിനായി 200 മോഡൽ നാനോ ഗ്രാമങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുത്തു.

ഹരിയാനയിലെ റെവാരി ജില്ലയിലെ ഖാലിയാവാസ് ഗ്രാമത്തിൽ നാനോ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ പ്രയോജനങ്ങളെക്കുറിച്ചും പ്രയോഗങ്ങളെക്കുറിച്ചും കർഷകരെ ബോധവൽക്കരിക്കുന്നതിനായി ഇഫ്കോ ഒരു മഹാ അഭിയാൻ പരിപാടി സംഘടിപ്പിച്ചു.

അടൽ പെൻഷൻ യോജനയുടെ സർക്കിൾ ഓഫ് എക്സലൻസ് കാമ്പെയ്നിന് കീഴിലുള്ള എക്സലൻസ് അവാർഡ് ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റിന്റെ പെൻഷൻ ഫണ്ട് റെഗുലേറ്ററി ആൻഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് അതോറിറ്റിയിൽ (പിഎഫ്ആർഡിഎ) നിന്ന് അമേലി ജില്ലാ മധ്യസ്ഥ സഹകാരി ബാങ്കിന് ലഭിച്ചു. ബാങ്ക് ചെയർമാൻ ശ്രീ ദിലീപ് സംഘാനി, എക്സിക്യൂട്ടീവ് ശ്രീ എസ്. കോത്തിയ എന്നിവർക്ക് പുരസ്കാരം സമ്മാനിച്ചു.

ഇഫ്കോ സിനിയർ എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഫിനാൻസ് ഡയറക്ടർ ദേവേന്ദ്ര സിംഗാളിന്റെ ഇൻസ്പിറേറ്റ് ഓഫ് ചാർട്ടേഡ് അക്കൗണ്ടന്റ്സ് ഓഫ് ഇന്ത്യാ യശസ്വി സിഎ അവാർഡ് നൽകി ആദരിച്ചു.

സഹകരണ മേഖലയെ
തുടർച്ചയായി
വികസിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്
ഗ്രാമീണ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയെ
ശക്തിപ്പെടുത്താനാണ്
പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി
പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. ദേശീയ
സഹകരണ നയത്തിന്റെ
രൂപീകരണ പ്രഖ്യാപനം രാജ്യത്തെ
സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തെ
ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും
താഴേത്തട്ടിൽ അതിന്റെ വ്യാപ്തി
ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും
സഹായകമാകും.

ശ്രീ അമിത് ഷാ
കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രി

पूर्णतः सहकारी स्वामित्व
Wholly owned by Cooperatives

ഒരു കരുത്താർന്ന ജോഡി

നാനോ
യൂറിയ
പ്ലസ്

സാഗരിക

നാനോ
ഡിഎപി

पूर्णतः सहकारी स्वामित्व
Wholly owned by Cooperatives

ഇന്ത്യൻ ഫാർമേഴ്സ് കെമിക്യലേസർ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ലിമിറ്റഡ്
ഇഫ്കോ സെൻ, സി-1, ഡിസ്റ്റ്രിക്റ്റ് സെന്റർ, സാകേത് പ്ലേസ്, ന്യൂഡൽഹി,
ഡൽഹി, ഇന്ത്യ - 110017.

ഫോൺ നമ്പർ - 91-11-265100, 91-11-42592626, വെബ്സൈറ്റ് : www.iffco.coop

ഇഫ്കോ നാനോ
വളങ്ങളെക്കുറിച്ച്
കൂടുതലറിയാൻ
ദയവായി സ്കാൻ
ചെയ്യുക

Malayalam

Postal Registration No.: DL(S)-17/3578/2023-25

Published on 02-09-2024 Applied for RNI Registration/Exempted for Three Months vide ADG Posts Letter No.22-1/2023-P0, dt.29-08-2024